

UNIV. BIBLIOTH.
* 1871 *
HELSINGFORS

Lärobok i Finska Språket,

utarbetad

af

C. G. Swan,

Föreståndare för Privatskolan i Helsingfors.

Första läseårets

Höftermin.

Helsingfors,

tryckt hos J. Simelii arfvingar, 1868.

Författarens förlag.

80.

Ärkebiskop i Sinska Språket

utgitt af

af

C. V. Swan.

Företadt: L. Heimbürger.

Bösta lästare

Bösta min.

Utgitt af

af C. V. Swan.

Bösta min.

Förord.

Den tid, under hvilken jag bestridt undervisningen i finska språket vid Privatskolan i Helsingfors, har lärt mig hvilka svårigheter bristen på en lärobok vid undervisningen medför. Å ena sidan är det snart sagdt omöjligt att för alumner, som ämna söka inträde i en af skolans klasser, för intagning i hvilken fordras en vis genomgången kurs, på förhand uppgifva en sådan, ifall icke i resp. läroinrättning följes en lärobok, till hvilken kan hänvisas. Å andra sidan anser jag äfwen sjelfwa undervisningen lida deraf att ingen lärobok begagnas. Fördelarne af att eleverna sjelfwa skrifva sina häften anser jag icke kunna uppväga först det förderfwande af elevernas handstil, som det myckna brådskande skrifwandet wid 9 à 10 års ålder nödwändigtwis medför, widare den olägenheten att, då hos de stilda eleverna förmågan att skrifva snabbt förefinnes i högst olika grad, en stor del af klassen nödgas sitta syfslösa under större eller mindre del af lektionen. Då jag utom dessa olägenheter ännu nämmer bristen på finst text, lämpad efter undervisningens fortgång på de lägsta stadierna, har jag i korthet anförde de omständigheter, hvilka framkallat detta arbete.

Den metod, som här blifwit följd, är den såkallade Magersta eller genetiska. Det kan icke blifwa fråga om att här redogöra för de principer, på hvilka sagde metod stöder sig, utan hänwisar jag till Dr Magersts uppsats: "Die moderne Philologie und die deutschen Schulen" i Pädagogische Revue, Erstes Band. För den, hvilken icke varit i tillfälle att taga närmare notis om sagde metod, meddelas följande: Bokens ändamål är ingalunda att ersätta läraren; många regler, som, under förutsättning att eleven är förtrogen med de allmänaste grammatikaliska begrepp, på sätt och wis kunna kallas naturliga, äro derföre i boken icke upptagna; läraren behöfwer blott påpeka dem för att de

skola uppfattas och i minnet bewaras. Om de reglor åter, som i boken finnas, gällor satsen: non præcepta, sed exempla docent. I öfversensstämmelse härmed inläres en regel på följande sätt (enligt den anvisning jag gifwit i de 10 första lektionerna): först uppskrifwas på klafsens stora tafsla några exempel, så walda, att den åsyftade regeln i dem framstår så tydligt som möjligt; derpå ledes eleven att ur dessa exempel abstrahera regeln; sedan denna är funnen, inöfwas den genom muntlig och skriftlig öfversättning från swenska till finska och twertom. Först sedan regeln sålunda är wäl inöfwad, läses den utantill. De i lektionerna förekommande wofablerna böra wäl memoreras. Från och med tredje lektionen äro wofablerna lämpade efter öfningarne sålunda, att de nya ord, som i en öfning användas, förekomma i den närmast föregående lektionen. För att wänja eleverna att själwa öfversätta från swenska till finska, utan att behöfwa anlita lärarens ständiga ledning, inöfwas de att högt analhjera satsen. Utaf de finska läseöfningarne bör få mycket som möjligt memoreras. Denna memorering underlättas mycket genom sammanhängande text. Det inskränkt antal former, som i denna del förekommer, har dock gjort det swårt för mig att mera än som stett använda sådan. Allt estersom formernas antal ökas, kommer i de följande delarne denna swårighet att upphöra. Kursen är beräknad till tvåårig, och torde första läseårets wårterminskurs kunna tryckas under instundande sommar.

De former och bokstafsörändringar, hwilka utgöra hufwudsaken i en lektion, äro utmärkta genom halffet stil. De bokstafwer, hwilka wid böjningen bortfalla, äro tryckta med petit. Daktadt all omsorg wid korrekturläsningen användts, befarar jag dock att åtskilliga fel insmugit sig, såsom inkonseqvens i stilar och skriffätt, äfwen som möjligen användande i öfningarne af ord och former, hwilka i lektionerna icke förekommit, och twertom. Jag hoppas dock att boken icke är beswärad med något anmärkningswärdare fel.

Helsingfors den 31 Januari 1868.

C. G. Swan.

Reglor och Bokabler.

Första lektionen.

Kommer, tule.

Jag kommer, tulen.

Står, seiso.

Jag står, seison.

Sitter, istu.

Jag sitter, istun.

§ 1. Första person singularis bildas genom tillägg af ett **n** till ordet.

Anm. Sjelfwa ordet kallas stam; det som wid böjningen lägges till stammen kallas ändelse; första person singularis' ändelse är således **n**.

Du kommer, tulet.

Du står, seisot.

Du sitter, istut.

§ 2. Andra person singularis bildas genom tillägg af ändelsen **t** till stammen.

Han }
Hon } kommer, tulee.

Det }
Han } står, seiso.

Det }
Han }
Hon }
Det } sitter, istuu.

§ 3. Tredje person singularis bildas genom **fista vokalsens förlängning**.

Anm. Stammens fista stafwelse kallas bindstafwelse; fista vokalen kallas bindvokal; nästföregående konsonant kallas bindkonsonant.

Går (begifwer sig), mene;	Brinner, pala;
Springer, juokse;	Sjunger, laula;
Sörjer, sure;	Werer, kasva;
Skrattar, naura;	Gäspar, haukottele;
Lefer, leikittetele;	Talar, puhu.

Andra lektionen.

Wi komma, tule**me**.

Wi stå, seis**omme**.

Wi gå, men**emme**.

§ 3. Första person pluralis bildas genom tillägg af ändelsen **mme** till stammen.

I komma, tulet**te**.

I stå, seis**otte**.

I gå, men**ette**.

§ 5. Andra person pluralis bildas genom tillägg af ändelsen **tte** till stammen.

De gå, mene**vät**.

De lefa, leikittelev**ät**.

§ 6. Tredje person pluralis bildas genom tillägg af ändelsen **vät** till stammen.

De werä, kasvav**ät**.

De brinna, palav**ät**.

De stå, seisov**ät**.

De sitta, istuv**ät**.

De komma, tulev**ät**.

Anm. Om i stammen finnes **a**, **o** eller **u**, bildas tre-

dje person pluralis genom tillägg af ändelsen vat till stam-
men.

Uppstiger, nouse;	Gymnasticerar, voimistele;
Älter, aja;	Gungar, keinu;
Twistlar, riitele;	Gycklar, ilveile.

Tredje lektionen.

§ 7. n, t, mme, tte och vät eller vat kallas personal-
ändelser.

Swad är personal-ändelse i första person sing.? Swad är per-
sonal-ändelse i andra person plural.? o. s. w.

Ann. Tredje person sing. har ingen personal-ändelse;
huru utmärkes den då?

Mus, hiire;	Herde, paimene;
Kia, riiehe;	Syster, sisare;
Barn, lapse;	Eforre, orava;
Föl, varsa;	En, kataja.
Hund, koira;	

Fjerde lektionen.

Barnet leker, lapsi leikittelee.

Kian brinner, riihi palaa.

Fölet springer, varsa juoksee.

Hunden sitter, koira istuu.

Herden sjunger, paimene laulaa.

Syster skrattar, sisare nauraa.

Eforren springer, orava juoksee.

Enen växer, kataja kasvaa.

Hvilken ställning i satsen hafwa lapsi, riihi, varsa, koira, paimen, sisar, orava och kataja?

§ 8. Subjektets casus fallas casus **nominativus**.

§ Hvilken casus stå orden lapsi, riihi etc.?

§ Hvilken numerus stå orden lapsi, riihi etc.?

Huru förändras tvåstafwiga nominalstammar på e i nominat. singul.?

Huru förändras flerstafwiga nominalstammar på e i nominat. singul.?

§ 9. Tvåstafwiga nominalstammar på e **förvandla e till i** i nominativus singularis.

§ 10. Flerstafwiga nominalstammar på e **horkasta e** i nominativus singularis.

§ 11. Nominalstammar på a blifwa i nominativus singularis **oförändrade**.

Femte lektionen.

Mössen springa, hiiret juoksevat.

Herdarne sjunga, paimenet laulavat.

Hundarne leka, koirat leikettelevät.

Enarne wexa, katajat kasvavat.

Hvilken ställning i satsen hafwa hiiret, paimenet etc.?

Hvilken casus är subjektets casus?

§ Hvilken casus stå således hiiret, paimenet o. s. w.?

§ Hvilken numerus stå de?

Huru bildas således nominativus pluralis?

§ 12. Nominativus pluralis bildas genom tillägg af ändelsen **t** till stammen.

Broder, velje (Nomin. **veli**); Dit, sinne;

Här, täällä; Ut, ulos;

Der, siellä; Bort, pois.

Hit, tänne;

Sjette lektionen.

Præsens.

Singularis.

Jag kommer tulen.

Du kommer tulet.

Han kommer tulee.

Pluralis.

Vi komma tulemme.

I komma tulette.

De komma tulevat.

Böjning af andra verber.

Är, ole.

Præsens.

Singularis.

Jag är olen.

Du är olet.

Han är **on**.

Pluralis.

Vi äro olemme.

I ären olette.

De äro **ovat**.

Stor, suure;

Ung, nuore;

Liten, piene;

Gammal, vanha.

Sjunde lektionen.

Musen är liten, hiiri on pieni.

Mössen äro små, hiiret ovat pienet.

Brodren är gammal, veli on vanha.

Bröderna äro gamla, veljet ovat vanhat.

§ 13. Praedicatsfyllnaden sättes i nominativus.

Ann. Nomen adjectivum böjes lifasom nomen substantivum.

Farmor, mummo och mummu;	Skomakare, suutari;
Ros, ruusu;	God, hyvä;
By, kylä;	Dålig, huono;
Uggla, pöllö;	Set, lihava;
Qvarn, mylly;	Mager, laiha.
Georg, Yrjö;	

Åttonde lektionen.

Farmodren är gammal, mummo on vanha.

Rosen weger, ruusu kasvaa.

Ugglan är stor, pöllö on suuri.

Byn är liten, kylä on pieni.

Qvarnen är god, mylly on hyvä.

Skomakaren uppstiger, suutari nousee.

§ 15. Nominalstammar på annan vokal än e hafwa nominativus sing. **lika med stammen.**

Ro, lehmä;	Sal, sali;
Fåhus, läävä;	Träd, puu;
Gård, talo;	Mjölnare, mylläri;
Skola, koulu;	Fader, isä;
Kammare, kamari;	Bor, asu.

Nionde lektionen.

Mjölnaren är i qvarnen, mylläri on myllyssä.

Fadren är i rian, isä on riihessä.

Swilken ändelse lägges till stammen, då man will utmärka rummet, i hwilket något befinner sig?

Ordet säges då stå i casus inessivus.

§ 16. Casus **inessivus**, hvars ändelse är **ssä**, be-

gagnas för att utmärka rummet, **inom** hwilket något sker eller någon eller något befinner sig.

Casus inessivus svarar på frågan: **hvar?**

Brodren är i skolan, veli on koulussa.

Syftern är i kammaren, sisar on kamarissa.

Eforren är i trädet, orava on puussa.

Ann. Om **a**, **o** eller **u** finnes i stammen, bildas inessivus genom tillägg af ändelsen **ssa**.

Björn, karhu; Kryddgård, yrttitarha;

Skog, metsä; Badstuga, sauna;

Björk, koivu; Djäder, metso;

Ek, tamme; Orre, teere;

Gran, kuuse; Ned, alas.

Tionde lektionen.

Mjölknaren kommer från qvarnen, mylläri tulee myllystä.

Korna gå ut ur fähuset, lehmät menevät ulos

läävästä.

§ 17. Casus elativus, hvars ändelse är **stä**, begagnas för att utmärka rummet, från hvars **inre** någon eller något röres.

Casus elativus svarar på frågan: **hvarifrån** (hvarur)?

Fadren kommer från gården, isä tulee talosta.

Kan elativus hafwa någon annan ändelse än stä?

När begagnas den?

Bröder, veljekset; Skräddare, räätäli.

Brunn, kaivo; Ratt, kissa;

Famn, syli; Upp, ylös;

Ekstock, ruuhe; Dessä, myös;

Stäfwä, kiulu; Slättrar, kiipi.

Man, miehe (Nom. **mies**);

Elfte lektionen.

§ 18. Casus illativus, hvars ändelse är **h—n** med den vokal emellan, som föregår **h**, begagnas för att utmärka rummet, till hvars inre någon eller något röres.

Casus illativus svarar på frågan **hvar**t?

Unm. Från denna ändelse kan **h** vanligen bortlemnas; måste bortlemnas, om bindkonsonanten är **h**; kan icke bortlemnas, om bindstafvelsen har **dubbel vokal**.

Djup, syvä;	Blind, sokea;
Låg, grund, matala;	Wacker, korea;
Elaſt, paha;	Ful, ruma.
Sag sitter i ekſtocken,	istun ruuhessa;
Sag fätter mig i ekſtocken,	istun ruuheen.

Tolfte lektionen.

§ 19. Attributet ställes i samma casus som dess hufvudord.

Trädgård, puutarha;	Häst, hevose;
Torn, torni;	Röd, punaise;
Hög, korkea;	Hvit, valkoise;
Människa, ihmise;	Stall, talli.

Trettonde lektionen.

§ 20. Flerstafwiga nominalstammar på **e**, hvilka hafwa **s** såsom **ensam** konsonant före **e**, förwandla i nominativus singularis hela bindstafvelsen **se** till **nen**.

Fremmande, vieraha;	Båt, venehe;
Sjuk, sairaha;	Hingst, orihi;
Frisk, tervehe;	Skön, kaunihi;
Hus, rum, huonehe;	Spjut, keihähä.

Fjortonde lektionen.

§ 21. Nominalstammar på **aha**, **ehe**, **ih**i och **ähä** bortkastas i nominativus singularis bindvokalen, hwarefter h blir **s**, **t** eller ' (aspiration).

Sålunda kommer nomin. sing. af orden i föregående lektion att heta på följande sätt: vieras, sairas, terve', huone', venet och vene', oris, orit och ori', kaunis, keihäs.

§ 22. I de öfriga casus kan h bortlemnas, hwarefter de begge sista vokalerna sammandragas till **en** lång vokal. Dessa stammar kallas derföre sammandragna stammar.

Gud, Jumala;

Blå, sinise;

Himmel, taivaha (nomin. taivas);

Sjö, järve;

Rättfärdig, from, hurskaha

Snäggar, hirnu;

(nomin. hurskas);

Engel, enkeli;

Bölar, ammo.

Femtonde lektionen.

§ 23. De sammandragna stammarne hafva i illativus ändelsen **sen**.

Pratsam, puheliaha

Ryfsken, uteliaha (-as);

(nomin. puhelias);

Enål, ahnehe

Bestyrksam, toimeliaha (-as).

(nomin. ahne');

Sextonde lektionen.

§ 24. Casus **genitivus**, hvars ändelse är **n**, begagnas för att utmärka **hwems** eller **hwars** något är.

Somnar, sofwer, nukku;

Prest, pappi;

Mössä, lakki;

Spelar, soitta;

Blomma, kukka;	Hatt, hattu;
Hänger, riippu;	Flicka, tyttö;
Skåp, kaappi;	Boda, aitta.

Sjuttonde lektionen.

§ 25. **K, t och p** kallas hårda konsonanter.

§ 26. En stafwelse, som slutas med vokal, kallas öppen; en stafwelse, som slutas med konsonant, kallas sluten.

§ 27. Då de hårda konsonanterna börja en kort öppen stafwelse, hwilken genom böjning (eller härledning) blir sluten, undergå de en förändring, som kallas förändring.

Anm. Denna stafwelse får ej wara den första stafwelsen i ordet.

§ 28. **k** bortfaller efter **k**, **p** efter **p** och **t** efter **t**.

Sag **somnar** i kammaren, nukun kamarihin;

Sag **sofwer** i kammaren, nukun kamarissa.

Tager, otta; Sätter, ställer, lägger, pane.

Åbertonde lektionen.

§ 29. Objektet ställes i **genitivus singularis** och **nominativus pluralis**.

Bok, kirja; Ralf, vasikka;

Bokstap, kirjakaappi; Ropp, kuppi;

Stop, tuoppi; Wäffa, laukku;

Rnisslida, tuppe; Syr, neulo;

Rnif, puukko; Roff, takki;

Och, ja.

Nittionde lektionen.

Suſar, humise;	Toffel, kotta;
Taſta, taulu;	Gubbe, ukko;
Lärare, opettaja;	Gumma, akka;
Kamrat, toveri;	Klofaren, lukkari;
Käſ, kettu;	Koja, mökki;
	Liten, pikku (oböjligt).

Tjugonde lektionen.

Göf, kake;	Wät, märkä;
Galas, kukku;	Dre, härkä;
Gosse, unge, poika;	Aſta, tuhka;
Fot, jalka;	Skinn, nahka;
Fjäder, sulka;	Bo, eldstad, pesä;

Tjuguförsta lektionen.

§ 30. k efter l, r, h och vokal blir aspiration.

Anm. Aspirationen kan också bortlemnas.

Ronung, kuninkaha (-as);	Furu, honka;
Mächtig, mahtava;	Sko, kenkä;
Sol, aurinko;	Stad, kaupunki;
Skiner, steker, paista;	Dräng, renki;
Sten, paistehe (-e');	Gnäller, vinku.
pojan, pojassa, pojasta.	

Tjuguandra lektionen.

§ 31. k efter n blir g.

Träff, lampe;	Får, lampaha (-as);
Tjungfru, impe;	Fårhus, lammah-uonehe;

Lofa, vempele;	Smed, seppä;
Krofig, väärä;	Kam, kampa;
Skjuter, ampu;	Tand, hampaha (-as).

Tjugutredje lektionen.

§ 32. p efter m blir m.

Stuga, tupa;	Rifwer, repi;
Dräng-stuga, renki-tupa;	Sönder, rikki;
Bröd, leipä;	Stör, seipähä (-äs);
Bafar, leipo;	Badar, kylpe.

Tjugufjerde lektionen.

§ 33. p i andra fall än de i §§ 28 och 32 nämnda, blir v.

Simmar, ui;	Äter, syö;
Hemtar, tuo;	Får, saa;
Drifwer, aja;	Hel, koko (oböjligt);
Strumpa, sukka;	Å, elf, joke;
Gädda, hauke;	Bäck, puro.

Tjugufemte lektionen.

§ 34. De verba, hvilka hafwa en dubbelvokal till bindvokal, förlänga icke denna i 3:dje person plur.

Rofar, keittä;	Swagdricka, kalja;
Gröt, puuro;	Säljer, myy;
Ägg, muna;	För, vie;
Fisf, kala;	Fast, kiinni.
Dricfer, juo;	

Tjugusjette lektionen.

(all) Bro, silta;	Wälde, wäld, valta;
Öfwer, ylitse och yli;	Strand, ranta;
Förbi, ohitse;	Bär, kanta;
Under, alitse och ali;	Bockar sig, kumarta.
Åker, pelto;	

Tjugusjunde lektionen.

§ 35. t efter l, n, r blir l, n, r.

Mor, äiti;	Faller omkull, kaatu;
Faster, moster, täti;	Wäfwer, kuto;
Lada, lato;	Fågel, lintu;
Stjelper, håller, kaata;	Fluger, lentä.

Tjuguåttonde lektionen.

§ 36. t i andra fall, än de i §§ 28 och 35 nämnda, blir d.

Gungstol, keinu-tuoli;	Ryffel, avaimie (nom. -ain);
Golf, laattia;	Lås, lukku;
Bord, pöytä;	Hylla, hylly;
Stol, istuime (nom. -uin);	Taf, katto;
Dörr, ove;	Rant, sida, viere.

Dörren är i lås, Ovi on lukussa.

Sag sitter (wid fadrens sida) bredwid fadren,

Istun isän vieressä;

Sag sätter mig (till fadrens sida) bredwid fadren,

Istun isän viereen;

Sag stiger upp från fadrens sida,

Nousen isän vierestä.

Tjugunionde lektionen.

§ 37. Casus **adessivus**, hvars ändelse är **lla** (lla), begagnas för att utmärka rummet, **wid** hvars **yta** något befinner sig.

Adessivus svarar på frågan: **hwar**(=på, =wid, o. f. w.)?

§§ 38. m i slutet af orden blir **n**.

Rhrfa, kirkko;	Wän, ystävä;
Lampa, lamppu;	Flod, ström, virta;
Gård (gårdsplan), piha;	Wagga, kehto.
Wägg, seinä;	

Trettionde lektionen.

§ 39. Casus **ablativus**, hvars ändelse är **ttä** (tta), begagnas för att utmärka rummet, **från** hvars **yta** en rörelse sker.

Ablativus svarar på frågan: **hwarifrån**?

Penna, kynä;	Matta, matto;
Rnif, veitse;	Pipa, piippu;
Pennknif, kynä-veitse;	Piphylla, piippu-hyllä;
Bläcf, läkki;	Piphufwud, piipun-pesä.
Bläcfhorn, tolppo;	

Trettioförsta lektionen.

§ 40. Casus **allativus**, hvars ändelse är **lle**, begagnas för att utmärka rummet, **till** hvars **yta** en rörelse sker.

Allativus svarar på frågan: **hwart**?

Äng, niitty;	Lång, pitkä;
Gunga, kiikku;	Swart, musta;

Lat, laiska;	Röper, osta;
Ficka, tasku;	Bisfop, pispä.
Gräter, itke;	

Trettioandra lektionen.

§ 41. k efter s och t samt p och t efter s förml-
dras icke.

Öra, korva;	Säng, sänky;
Så, korvo;	Tall, mänty;
Ämbare, sanko;	Rlocka, kello.

Trettiotredje lektionen.

§ 42. Casus-ändelserna i pluralis bildas sålunda, att
ett i sättes framför singularis ändelser.

Anm. Detta i fallas pluralis i.

Bäcke, mäke;	Sten, kive;
Släde, reke;	Gul, keltaise;
Blad, löf, lehte;	Holme, ö, saare.

Trettiofjerde lektionen.

§ 43. e framför pluralis i bortfaller.

Hål, reikä;	Hö, heinä.
Böna, ärt, papu;	

Trettiofemte lektionen.

§ 44. Tvåstafwiga nominalstammar på ä bortka-
sta ä framför pluralis i.

Olja, öljy;	Moln, pilve;
Dryper, tippu;	Fågel-bo, linnun-pesä;
Rök, kyökki;	Plastfar, pulise.

Trettiosjette lektionen.

§ 44. Casus **partitivus**, hvars ändelse är **a** eller **ä**, begagnas för att utmärka det partiella eller obestämda subjektet.

Anm. i mellan twenne vokaler blir **j**.

§ 45. Då subjektet står i partitivus, står predikatet **alltid** i **singularis**.

Framför, edessä;	Wäl, mycket, hyvin;
Bakom, takana;	Qwittrar, visertele;
Watten, vete (nom. vesi);	Läser, luke;
Skrift, raamattu;	Mjöl, jauho;
Helig, pyhä;	Gryta, pata.
Luft, wäder, ilma;	

Trettiosjunde lektionen.

Rastar, heittä;	Slår, lyö;
Biter, pure;	Kaka, plätt, kakkuse;
Dricke, juo;	Sparf, varpuse;
Hör, kuule;	Watar, ruokki.
Gör, teke;	

Trettioåttonde lektionen.

§ 46. Det partiella eller obestämda objektet ställes i partitivus.

Öga, silmä;	Fena, evä;
Winge, siipe;	Stjert, pyrstö;
Dufwa, kyhky;	Rista, arkku.
Abborre, ahvene;	

Trettionionde lektionen.

§ 47. Casus adessivus begagnas för att utmärka den eller det, som **eger** något. Den eller det, som **eges**, ställes såsom subjekt i satsen; predikatet i satsen utgöres af verbum **ole**.

Kälfe, kelkka;	Grop, kuoppa;
Rider, vaja;	Rnut, nurkka;
Smedja, paja;	Gumma, muija;
Krig, sota;	Sällskap, seura;
Soldat, sota-miehe;	Spif, naula;
Wäberforn, vainu;	Wistas, oleskele.
Penning, raha;	

Fyrtionde lektionen.

§ 48. Twåstafwiga stannar på a **förwandla** a till o framför pluralis i; men om o eller u är **första** stafwelsens **första** vokal, **bortfaller** a.

Fiskar, kalasta;	Gåfwa, lahja;
Fiskare, kalastaja;	Skänker, lahjoitta;
Säljare, myyjä;	Fattig, köyhä;
Röpare, ostaja;	Gifwer, anta.

Fyrtioförsta lektionen.

§ 49. Casus allativus begagnas för att utmärka den eller det, **åt** hwilken eller hwilket man skänker, gifwer, säljer o. s. w. något.

Singularis.	Pluralis.
Jag, minu (nomin. minä);	Wi, me;
Du, sinu (nomin. sinä);	I, te;
Han } häne (nomin. hän);	De, he.
Hon }	

Men, mutta;
 Begge, molempa (brukas endast i plur.);
 All, kaikke (nom. plur. lika med nom. sing.).

Fyrtioandra lektionen.

§ 50. **Minu, sinu, häne, me, te och he** kallas personliga pronominer eller **pronomina personalia**.

§ me, te och he bortfaller icke i framför plur. i.

§ går, eilen;	Stata, harakka;
Dödar, tappa;	Glas, lasi;
Samar, naukku;	Prestgård, pappila;
Förfärdigar, laitta;	Ror, souta.

Fyrtiotredje lektionen.

§ 51. **Tempus imperfectum** bildas genom infjuttande af ett **i** mellan stammen och personaländelsen (**Imperfecti i**).

Anm. Tredje person sing. i imperfectum har ingen ändelse.

§ 52. Framför imperfecti i undergår stammen samma förändring, som framför plur. i.

Lakan, raiti;	Horn, sarve;
Gräftar, kuokki;	Raffe, kahvi;
Smutsar, tahri;	Swallar, lainehti;
Bock, pukki;	Hoppar, hyppi.

Fyrtiofjerde lektionen.

§ 53. **i** framför **i** bortfaller.

Farbror, setä;	Haf, mere;
Morbror, eno;	Strömming, silakka;

Bild, plansch, kuva;	Var, lohe;
Bilderbok, kuva-kirja;	Borgare, porvari.

Fyrtiofemte lektionen.

§ 54. Casus ablativus begagnas för att utmärka den eller det, af hvilken eller hwilket man får, tager, köper o. s. w. något.

Hjerpe, pyy;	Mun, suu;
Is, jää;	Ben, luu;
Jord, mark, land, maa;	(En) annan, muu;
Hufwud, pää;	Håller, pitä.
Lakki on päässä;	
Panen lakin päähän;	
Otan lakin päästä;	
Sinä panet arkun maahan;	
Poika istuu maassa;	
Nuosen maasta.	

Fyrtiofjette lektionen.

§ 55. S stammar, som hafwa lång vokal till bindvokal, utstöttes den ena af de begge vokalerna framför i, hwarefter den återstående bildar **distong** med i.

§ 56. Stammar, som hafwa lång vokal till bindvokal, hafwa i partitivus ändelsen **ta** eller **tä**.

Kärr, suo;	Smör, voi;
Bälte, vyö;	Trösklar, pui;
Wäg, tie;	Ujuder, soi;
Gör besöf, käy, (imperf. kävi);	Skönt, kauniisti.

Fyrtiosjunde lektionen.

§ 66. **Uo, yö och ie** kallas **egentliga** distonger; de öfriga distongerna kallas **oegentliga**.

§ 57. De egentliga distongerna utslöta den **föregående**, de oegentliga den **sednare** vokalen framför i; den återstående vokalen bildar distong med i.

Thron, valta-istuime.

Fyrtioåttonde lektionen.

Upphängar, ripusta;	Tallrik, lautase;
Finland, Suome;	Fat, vati;
Sedan, sitte;	Stef, paisti.

Fyrtionionde lektionen.

Knotar, nurku;	Sagar, metsästä;
Bräfer, määky;	Sägare, metsästäjä;
Miines, muista;	Härmar, matki.

Semtionde lektionen.

Præsens.

Singularis.

Jag gör icke en tee'.	Jag är icke en ole'.
Du gör icke et tee'.	Du är icke et ole'.
Han } gör icke ei tee'.	Han } är icke ei ole'.
Hon }	Hon }
Det }	Det }

Pluralis.

Vi göra icke emme tee'. Vi äro icke emme ole'.

I gören icke ette tee'. I ären icke ette ole'.

De göra icke eivät tee'. De äro icke eivät ole'.

Ser, näke; Stångar, puske;

Ränner, tunte; Get, vuohe.

Haltar, ontu;

Femtioförsta lektionen.

§ 58. Objektet till ett nekande verbum ställes alltid i partitivus.

Rol, hiile;

Tegel, tiile;

Läpp, huule;

Eld, tule;

Slår, iske;

Blod, vere.

Femtioandra lektionen.

§ 59. Stammar på e hafwa i partitivus sing. ändelsen ta eller tä, framför hwilken ändelse bindvokalen e bortfaller.

Partitivus sing. af vere heter verta, af mere, merta.

Wif, lahte;

Warg, sute;

Stjerna, tähte;

Nh, uute;

Tindrar, kimaltele;

Rep, köyte;

Farfoft, purte;

Sock, kante.

Femtiotredje lektionen.

§ 60. Stammar på e, hwilka hafwa t till bindkonsonant, förwandla t till s, då e bortfallit eller förändrats till i.

Om **h** föregår **t**, förvandlas **t** icke till **s**.

Perla, helme;	Beck, pike;
Gås, hanhe;	Hål, läpe;
Hycka, onne;	Lera, save.

Femtiofjerde lektionen.

§ 61. **Twåstafwiga** stammar på **e**, i hvilka **e** föregås af **två** konsonanter eller af **k**, **p** eller **v**, hafwa i partitivus sing. ändelsen **a** eller **ä**.

Fordom, muinoin;	Swamp, siene;
Mu, nyt;	Swärfader, appe;
Sköld, kilpe;	Swärmöder, anoppi;
Fors, koske;	Psalm, virte;
Häll, paate;	Fårlår, lampaan-reite.

Skolan är icke i hyn,

Koulu ei ole kylässä;

I hyn finnes icke någon (=ingen) skola,

Kylässä ei ole **koulua**;

Sag har icke knifwen,

Puukko ei ole minulla;

Sag har icke någon (=ingen) knif.

Minulla ei ole **puukkoa**.

Femtiofemte lektionen.

§ 62. Om **t** är den sednare af de två konsonanter, som föregå bindvokalen **e** i tvåstafwiga stammar, tillägges i partitivus sing. ändelsen **ta** eller **tä**.

Anm. Detta gäller icke, om **h** föregår **t**.

Bråka, varekse;	Bär, marja;
Lodjur, ilvekse;	Mogen, kypse;

Hare, jänekse;

Safwa, jälte.

Samling, kokoukse.

Femtiosjette lektionen.

§ 63. Om s är den **sednare** af de två konsonanterna, som föregå bindvokalen e i tvåstafwiga stammar, tillägges i partitivus sing. ändelsen ta eller tä.

§ 64. Af två konsonanter i slutet af en stafwelse **bortfaller** den **förre**.

Undantag: I slutet af första stafwelsen kunna l, n, r och påföljande k, p, t och s stå.

Namn, nime (part. nimeä); Snö, lume (part. lunta);

Planta, taime (part. taimea); Dmtanke, toime (partitivus tointa och toimea).

Betesmark, bete, laitume; Brud, morsiamе;

Djur, eläime; Annu, vielä.

Partitivus af Suomi heter Suomea.

Femtiosjunde lektionen.

§ 65. Af tvåstafwiga stammar på e med m till bindkonsonant hafwa några i partitivus sing. ändelsen a (ä), några ändelsen ta (tä) och några begge ändelserna.

§ 66. Framför t förvandlas m till n.

Öra, korva; Hittar, löytä;

Örn, kotka; Swans, häntä.

Hundfoja, koppi;

Femtioåttonde lektionen.

§ 67. Genitivus pluralis bildas antingen från partitivus sing. eller från partitivus plur. genom förvandling af a (ä) till en.

Fjäder, höyhene;	Rund, pyöreä;
Hop, joukko;	Wagn, vaunu (brufas endast i plur.);
Hjul, pyörä;	Bland, joukossa.

Femtionde lektionen.

§ 68. e i den form af genitivus plur., som härledes från part. **sing.**, kan sammansmälta med en föregående vokal till en diftong och blir då **i**.

Hemma, kotona;	Mettrof, onke och ongen koukku;
Hemifrån, kotoa;	Metar, onki;
Hem, kotia;	(Met-)masf, (onki-)mato;
Korg, koppa;	(Met-)ref, (ongen) siima;
Kärra, kärry (brufas endast i plur.);	(Met-)spö, (ongen) pahlaime;
Förespänna, valjasta;	Binder, sito;
Fångar, pyytä;	Fäster, kiinnittä;
Nöjsam, hupaise;	Ära, airo;
Glad, iloise;	Tulle, hanka.
Nät, verkko;	

Sag går (till mete) för att meta,

Menen ongelle;

Sag är på mete,

Olen ongella;

Sag kommer från mete,

Tulen ongelta.

Fiskarne taga **på** (froken).

Kalat ottavat **onkeen**.

Sextionde lektionen.

§ 69. Casus adessivus begagnas för att utmärka verktyget, hvarmed, eller medlet, hvarigenom man uträttar eller gör något.

Adessivus svarar på frågan: **hvarmed?**

Hand, käte;	Spänne, solke;
Afstorfar, pyhki;	Färdas, kulke;
Tår, kyynele;	Arbete, työ;
Söndrar, särke;	Arbetar, tekee työtä;
Mört, särke;	Krona (på träd), topp, latva.
Trana, kurke;	

Sextioförsta lektionen.

§ 70. Stannar, som hafwa dubbel vokal till bindvokal, hafwa endast den form af genit. plur., som härledes från part. **pluralis**; t i denna form antingen **förmildras** till d eller **fördubblas**.

§ 71. k efter l och r, då e eller i följer, förmildras till j.

Vår, kevähä (-ä');	Morgon, aamu;
Sommar, kesä;	Afton, ilta;
Höst, syksy;	Frukost, suurukse;
Winter, talve;	Midtag (måltiden), päivällise;
Dag, päivä;	Qvällsward, illallise;
Midtag, puolipäivä;	Tillfryser, jääty.
Natt, yö;	

Jag sitter till bords,

Istun pöydässä;

Du sätter dig till bords,

Istut pöytään.

Sextioandra lektionen.

§ 71. Casus adessivus begagnas för att utmärka den **obestämda** tiden, då något sker.

Önskar, tahto;	Bryr sig om, huoli;
Kan, taita;	Slipper, pääse.
Orkar, jaksa;	

Septiotredje lektionen.

§ 72. Infinitivus bildas genom tillägg af ändelsen **ta'** (tä') till stammen. I stannar på e **bortfaller e** framför denna ändelse, hwarefter den wanliga för mildringen iakttagas.

Ides, viitsi;	Börjar, alka;
Ämnar, aiko;	Reser, lähte.

Septiofjerde lektionen.

§ 72. Om infinitivi ändelse föregås af **enkel** bindvokal, **bortfaller t** helt och hållet.

§ 73. Twåstafwiga verbalstannar, som äro lifabeskrifade med de nominalstannar, hvilka i partitivus hafwa ändelsen a (ä), **bortkastas icke e** framför infinitivi ändelse.

Granne, naapuri;	Så, niin;
Stark, väkevä;	Lexa, läksy;
Drager, vetä;	Flitig, ahkera;
Laß, kuorma;	Flitigt, ahkerasti.

Septiofemte lektionen.

§ 73. Infinitivi objekt rättar sig efter predikatet i satsen.

Regnar, sata;	Helsingfors, Helsinki;
Snöar, sataa lunta;	Då, silloin;
Regnar, sataa vettä;	Strinner, luistele;

När? koska?	Stridsfo, luistime;
Swär? missä?	Säger, sano;
Swärifrån? mistä?	Frågar, kysy.
Swart? mihin?	

Sextiosjette lektionen.

§ 74. En fråga utmärkes antingen genom ett själfständigt frågeord eller genom anhangspartikeln **=fo** (=fö), hwilken sättes efter det ord frågan gäller. Det ja-kande swaret sker genom upprepaude af detta ord; ifall det är ett verbum (eller ett pronomen personale) iakttages förändring af person. Det nekande swaret sker genom förnekningsordet (med eller utan dithörande verbum) med iakttagande af person-förändring.

Rött, liha;	Klar, kirkkaha (-as);
Stycke, pala;	Sin, sitt -nsa (nsä);
Förmodar, tror, luule;	En annan, toise (nom. toinen);
Att, että;	Den, det, se;
Förlorar, kadotta;	I det samma, samassa.
Egen, oma;	

Sextiosjunde lektionen.

Påfågel, riikin-kukko;	Betraktar, ser, katso;
Bred, leveä;	Se! katso'!
Utbreder, levittele;	Huru, kuinka;
Trög, hitaha (-as);	Tung, raskaha (-as).

Öfningar.

Meura. Pulua. Jockel. Hockeliskt. Surra. Kar
na. Naurap. Laulu. Leikiliskt. Pait. Pulua. Me
ra. Hockeliskt. Juskwa. Karyu. Surra. Laulu
Pait. Pulua. Leikiliskt. Meura. Pait. Juskwa
Hockeliskt. Surra. Karat. Langt. Jockel. Lang
wita. Pait.

Läse- och Skrif-öfningar.

De sitta. Du sitta. Jag sitta. De springa. De
läsa. Jag läsa. Du läsa. Du älska. Jag springa.
De gå. Du gå. Jag gå. Du springa. Du
läsa. Jag läsa. Du läsa. Du sitta. Jag läsa.
Du springa. Du gå. Jag gå. Du läsa. Du
läsa. Du gå. Du springa. Du läsa. Du läsa.

2.

Vänsterte. Naurat. Hockeliska. Miltelitt.
Ajat. Kaurama. Vänsterte. Naurama. Hock
eliska. Miltelitt. Ajat. Kaurama. Vänsterte.
Kaurama. Hockeliska. Milteliska. Ajat. Kaurat.

De sitta. Du sitta. Jag sitta. De springa. De
läsa. Du läsa. Jag läsa. De sitta. De springa.
De gå. Du gå. Jag gå. De sitta. De springa.
De gå. De springa. De gå. De springa. De gå.
De springa. De gå. De springa. De gå. De springa.
De gå.

Räke och Skrif-öfningur.

Öfningar.

1.

Menen. Puhuu. Juokset. Haukottelet. Suree. Kasvan. Nauran. Laulaa. Leikittelet. Palat. Puhun. Menee. Haukottelee. Juoksen. Kasvaa. Suret. Laulan. Nauraa. Palan. Leikittelee. Menet. Puhut. Juoksee. Haukottelen. Suren. Kasvat. Naurat. Laulat. Leikitelen. Palaa.

Sag talar. Du går. Han springer. Sag gäspar. Du förjer. Hon weyer. Sag skrattar. Du sjunger. Det brinner. Sag lefer. Du talar. Han går. Sag springer. Du gäspar. Hon förjer. Sag weyer. Du skrattar. Han sjunger. Sag brinner. Du lefer. Hon talar. Sag går. Du springer. Han gäspar. Sag förjer. Du weyer. Hon skrattar. Sag sjunger. Du brinner. Han lefer.

2.

Voimistelette. Nousevat. Ilveilemme. Riitelette. Ajavat. Keinumme. Voimistelevat. Nousemme. Ilveilette. Riitelevät. Ajamme. Keinutte. Voimistelemme. Nousette. Ilveilevät. Riitelemme. Ajatte. Keinuvat.

Wi gymnasticera. De gheffa. Wi uppstiga. I gungen. De åfa. Wi twista. I gymnasticeren. Wi gheffa. I uppstigen. De gunga. Wi åfa. I twisten. De gymnasticera. I gheflen. De uppstiga. Wi gunga. I åfen. De twista.

3.

Menette. Voimistele. Puhumme. Nouse. Juoksevat. Ilveilen. Haukottelette. Riitelee. Suremme. Ajat. Kasvavat. Keinuu. Nauratte. Laulamme. Voimistele. Leikittelevät. Nousen. Palatte. Ilveilee. Memme. Riitelet. Puhuvat. Ajan. Juoksette. Keinuu. Haukottelemme. Surevat. Voimistelen. Kasvatte. Nousee. Nauramme. Ilveilet. Laulavat. Riitelen. Leikittelette. Ajaa. Palamme. Keinut. Menevät. Puhutte. Juoksemme. Haukottelevat. Surette. Kasvamme. Nauravat. Laulatte. Leikittelemme. Palavat.

Wi gå. Du gymnasticerar. De komma. Sag gäcklar. I fitten. Han gungar. Wi stå. Du twistar. De brinna. Sag åfer. I springen. Hon uppstiger. Wi förja. De leka. Sag gymnasticerar. I skratten. Hon gäcklar. Wi sjunga. Du gungar. De tala. Sag twistar. I gäspen. Han åfer. Wi wera. Du uppstiger. De gå. I kommen. Hon gymnasticerar. Wi sitta. Du gäcklar. De stå. Sag gungar. I brinnen. Han twistar. Wi springa. Du åfer. De förja. Sag uppstiger. I leken. De skratta. I sjungen. Wi tala. De gäska. I wexen. I gån. Wi komma. De sitta. I stån. Wi brinna. De springa. I förjen. Wi leka. I skratten. De sjunga. I talen. Wi gäska. De wera.

4.

Lapsi puhuu. Koira juoksee. Orava istuu. Sisare kasvaa. Varsa seisoo. Sisare ajaa. Paimene nousee. Hiiri juoksee. Lapsi nauraa. Koira menee. Orava leikittelee. Varsa nousee. Sisare haukottelee. Paimene keinuu. Hiiri istuu. Lapsi suree. Koira seisoo. Varsa leikittelee. Paimene istuu.

Barnet skrattar. Ekorren leker. Hunden wexer. Fölet springer. Hunden går. Systeren uppstiger. Herden gäcklar. Barnet står. Barnet twistar. Ekorren sitter. Fölet går. Hunden springer. Systeren leker. Herden sjunger. Musen springer. Barnet gymnasticerar. Hunden gäspar. Systeren gungar. Herden springer.

5.

Lapset puhuvat. Paimenet istuvat. Koirat juoksevat. Sisaret tulevat. Oravat istuvat. Varsat leikittelevät. Koirat seisovat. Sisaret ajavat. Lapset surevat. Varsat seisovat. Hiiret istuvat. Paimenet nousevat. Sisaret haukottelevat. Paimenet keinuvat. Hiiret juoksevat. Varsat nousevat. Lapset nauravat. Oravat leikittelevät. Koirat menevät.

Barnen skratta. Ekorarne leka. Fölen springa. Hundarne leka. Systerarne uppstiga. Herdarne gäckla. Mössen stå. Barnen twista. Ekorarne sitta. Fölen gå. Hundarne springa. Systerarne leka. Herdarne komma. Mössen sitta. Barnen gymnasticera. Hundarne gäspara. Systerarne gunga. Herdarne springa.

6.

Menen pois. Menemme pois. Veli juoksee pois. Lapset juoksevat pois. Istut täällä. Istutte täällä. Tulen tänne. Tulemme tänne. Sisar menee ulos. Sisaret menevät ulos. Lapsi seisoo siellä. Lapset seisovat siellä. Paimen menee sinne. Paimenet menevät sinne. Juokset pois. Juoksette pois. Kataja kasvaa täällä. Katajat kasvavat täällä. Koira tulee tänne. Koirat tulevat tänne.

Kian brinner här. Kiorna brinna här. Musen springer bort. Mössen springa bort. Barnet gungar der. Barnen gunga der. Eforren kommer hit. Eforrarne komma hit. Brodren springer dit. Fölen springa dit. Barnen twista här. Wi gå bort. Systeren går ut. Systerarne gå ut. S kommen hit. Barnet leker här. Barnen leka här. Herden ghyllar der. Herdarne ghylla der. Fölen gå här.

7.

Orava on pieni. Oravat ovat pienet. Olen nuori. Olemme nuoret. Riihi on suuri. Riihet ovat suuret. Lapsi on pieni. Lapset ovat pienet. Varsa on nuori. Varsat ovat nuoret. Koira on vanha. Koirat ovat vanhat. Paimen on suuri. Paimenet ovat suuret. Olet vanha. Olette vanhat. Sisar on nuori. Sisaret ovat nuoret. Kataja on pieni. Katajat ovat pienet. Veli on paimen. Sisar on lapsi.

Brodren är liten. Mössen äro små. Jag är gammal. Wi äro gamla. Herden är ung. Herdarne äro unga. Kian är stor. Kiorna äro stora. Du är ung. S ären unga. Fölet är litet. Fölen äro små. Hundens är stor. Hundarne äro stora. Systeren är gammal. Systerarne äro gamla. Eforren är liten. Eforrarne äro små. Brodren är ett barn.

8.

Ruusut kasvavat. Kylä on suuri. Mylly on vanha. Suutari nauraa. Pöllöt ovat suuret. Varsa on lihava. Koira on laiha. Mummu on hyvä. Riihi on huono. Sisar on hyvä. Olet laiha. Suutari laulaa. Mummot ovat vanhat. Lapset ovat hyvät. Mylly on huono. Lapsi on

lihava. Koirat ovat laihat. Veli on suutari. Yrjö on paimen.

Barnen äro goda. Skomafaren är ung. Qvarnen är stor. Ugglan sitter. Byn brinner. Rian är god. Brodren är fet. Farmodren är mager. Qvarnen är dålig. Herdarne äro goda. Skomafaren uppstiger. Ugglorna fitta. Bjarne äro stora. Qvarnarne brinna. Du är fet. Skomafaren är mager. Brodren är herde. Georg är skomafare.

9.

Läävä on talossa. Lehmät ovat läävässä. Koulu on kylässä. Lapset ovat koulussa. Suutari asuu talossa. Isä on kamarissa. Olemme salissa. Pöllö istuu puussa. Veli on kamarissa. Mylly on kylässä. Mylläri asuu myllyssä. Hiiri on kamarissa. Paimenet ovat läävässä. Lapset voimisteleivat salissa. Isä seisoo kamarissa. Olette myllyssä. Suutari asuu kylässä. Sisar on koulussa. Koulu on talossa. Oravat ovat puussa. Olen myllyssä.

Du är i salen. Systeren sitter i kammaren. Barnen äro i skolan. Ron är i fähuset. I gården är ett fähus. Skomafaren bor i salen. Ugglorna fitta i trädet. Fadren är i qvarnen. Brodren är i rian. I byn är (en) ria. Wi äro i salen. Farmodren bor i kammaren. Systerarne äro i skolan. Fadren är i fähuset. Wi bo i gården. Brodren är i trädet. Mjölnarne äro i qvarnen. Skomafaren sitter i rian. Hundarne springa i byn.

10.

Veli tulee koulusta. Karhu on metsässä. Karhu tulee metsästä. Ruusut kasvavat yrttitarhassa. Sisar tulee

yrttitarhasta. Suutari on saunassa. Suutari tulee ulos saunasta. Lehmät tulevat metsästä. Isä tulee riihestä. Koira juoksee pois talosta. Isä ajaa kylästä. Lapset tulevat salista. Mummu menee pois kamarista. Teeret istuvat koivussa. Tammi kasvaa yrttitarhassa. Kuuset kasvavat metsässä. Veli on tammessa. Veli tulee alas tammesta. Metso tulee ulos metsästä.

Barnen komma från skolan. Fadren kommer från gårdens. Brodern kommer från rian. Skomakaren går bort från byn. Kon går ut ur fähuset. Mjölaren går bort från gården. Fämodren kommer från salen. Skorren kommer från trädet. Brodern kommer bort från björken. Grannarne vaxa i skogen. Systern kommer från kryddgården.

11.

Menen kylä(h)än. Paimen juoksee talo(h)on. Mies menee riiheen. Pöllö istuu puuhun. Mylläri menee mylly(h)yn. Suutari menee sauna(h)an. Mummo menee salli(h)in. Juokset läävä(h)än. Veljekset menevät koulu(h)un. Koira juoksee metsä(h)än. Sisar menee yrttitarhaan. Räätäli menee alas kaivo(h)on. Suutari menee myös kaivo(h)en. Lapsi istuu syli(h)in. Veli kiipii ylös tamme(h)en. Kissa juoksee läävä(h)än. Isä istuu ruuheen. Mummo istuu myös ruuheen. Kiulu on kaivossa.

Männerna gå i rian. Barnen fätta sig i ekstocken. Brodern klättrar upp i trädet. Musen springer i stäfwan. Herden springer till byn. Skräddaren kommer till gården. Skomakaren kommer också till gården. Männerna gå till rian. Mjölaren går i badstugan. Fämodren går i kam-maren. Barnen komma i salen. Korna gå till skogen.

Orrarne sätta sig i björken. Tjädvarne äro i sfogen. Björnen kommer från sfogen. Systeren går i fryddgården.

12.

Pieni hiiri on kiulussa. **Koreat** ruusut kasvavat yrtitarhassa. **Ruma** pöllö istuu puuhun. **Vanha** mylly on huono. **Pieni** Yrjö menee kylähän. **Lihavat** lehmät tulevat metsästä. **Sokea** mummu istuu kamarissa. **Syvä** kaivo on hyvä. **Matala** kaivo on huono. **Pieni** varsa juoksee metsähän. **Nuori** suutari asuu kylässä. Talossa on **syvä** kaivo. **Suuri** kissa on paha. **Pieni** veli on salissa. **Suuri** veli tulee koulusta.

(Den) elafa ugglan sitter i trädet. (Den) vackra rosen växer i fryddgården. (Den) gamla farmodren är blind. (De) små barnen komma från skolan. (De) magra korna gå till sfogen. (Den) goda fadren sätter sig i ekstocken. (De) vackra efarne växa i fryddgården. Granarne växa i sfogen. (Den) lilla stäfwan är i brunnen. I gården finnes (=är) (en) djup brunn. I sfogen växa (de) stora björkarn. (Den) fula skomakaren kommer från badstugan. (Den) djupa brunnen är i bhn. I bhn finnes också (en) grund brunn.

13.

Suutari istuu korkeassa tornissa. **Punainen** hevonen on tallissa. Räättäli on suuri ihminen. Suuri tammi kasvaa puutarhassa. Yrjö menee punaisehen riiheen. **Valkoinen** kissa on paha. Miehet tulevat punaisesta talista. Paimen on paha ihminen. Isä istuu pienehen ruuheen. Veli kiipii ylös korkeahan kuusehen. Veli tulee korkeasta kuusesta alas. Sokea mummo istuu pienessä kamarissa. Pieni sisar istuu myös pienessä kamarissa.

Kiulu on matalassa kaivossa. Korkeat kuuset kasvavat metsässä. Hevonen juoksee punaisehen tallihin. Punaiset hevoset juoksevat metsässä. Valkoinen hevonen juoksee myös metsässä. Talossa asuu paha ihminen.

Stäfwan är i (den) djupa brunnen. Skomafaren flättrar upp från (den) djupa brunnen. Hästen är i (den) stora sflogen. Skräddaren är (en) ful menniska. I (den) röda gården bor (en) skräddare. Brodren springer bort från (den) röda gården. I hyn finnes (en) röd gård. (Den) lilla fatten är hwit. Hwita rosor wexa i (den) lilla trädgården. (Den) röda kon kommer från (det) stora fähuset. (Den) hwita kon kommer också från fähuset. Barnen flättra upp i (det) höga trädet. (Det) röda tornet är högt. Jag sitter i (det) röda tornet. Hästarne äro i stallet. Hästarne komma från stallet. (Den) gamla hästen är blind.

14.

Vieras ihminen on salissa. Isä on sairas. Sisar on terve'. Huone' on pieni. Vene' on suuri. Oris (orit, ori') on punainen. Ruusu on kaunis. Keihäs on pieni. Viera(h)at miehet ovat talossa. Saira(h)at lapset ovat kamarissa. Terve(h)et lapset menevät saunahan. Punaiset huone(h)et ovat suuret. Vene(h)et ovat hyvät. Ori(h)it ovat tallissa. Kauni(h)it ruusut kasvavat puutarhassa. Pienet keihä(h)ät ovat kamarissa. Suutari asuu pienessä huone(h)essa. Isä nousee suuresta vene(h)estä.

(Den) sjuka farmodren är i kammaren. Fadren är frisk. Systeren är också frisk. (En) fremmande skräddare kommer till hyn. Husen äro små. Båten är liten. Hingsten är hwit. (Den) sköna rosen wexer i trädgården. (Det)

lilla spjutet är i salen. (En) fremmande man är i gården. Fremmande menniskor äro i salen. Barnen äro sjuka. Bröderna äro friska. (De) hvita husen äro små. Båtarna äro dåliga. Hingstarne springa i skogen. (De) stora rosorna äro vackra. (De) stora spjuten äro i salen. Skräddaren kommer från (det) lilla huset. Far sitter i (den) goda båten.

15.

Isä menee huone(h)esen. Lapset istuvat vene(h)esen. Jumala asuu taiva(h)assa. Enkelit asuvat myös taiva(h)assa. Jumala on hyvä. Jumala on suuri. Hurska(h)at ihmiset tulevat taiva(h)asen. Taivas on sininen. Pienessä huone(h)essa asuu hurskas ihminen. Järvi on sininen. Valkoinen oris hirnuu tallissa. Punaiset lehmät ammovat läävässä. Pieni varsa hirnuu metsässä. Mummo on hurskas ihminen. Sisar menee kauni(h)isen puutarhaan. Veli juoksee viera(h)asen kylähän.

Gosfen går in i huset. Fadren fätter sig i båten. Fadren sitter i båten. Gosfen är i huset. (De) små barnen komma till himmelen. Gud är i himmelen. Englarne äro också i himmelen. Träsken äro blåa. (Den) blåa stäfwan är wacker. (Den) blåa himmelen är skön. Hästen gnäggar. Hästarne gnägga i stallet. (Den) hvita kon bölar i skogen. (Den) gamla farmodren går i (till) den sköna trädgården. (Den) fromma skomakaren går till (den) fremmande byn. (Den) hvita hingsten är ful. Du är sjuk. Jag är frisk. Wi äro här. I fätten eder i båten.

16.

Suutarin sauna on pieni. Puhelia(h)an räätälin hevonon on valkoinen. Hyvän isän mylly on vanha. Pu-

heliás mummo on veljen kamarissa. Isän paimenet ovat utelia(h)at. Suutarin lapset ovat toimelia(h)at. Veljen hevonen on isän tallissa. Sisaren yrttitarhassa kasvavat kauni(h)it ruusut. Mylläri(n) koira on pieni. Talon riihi on huono. Talon mylly on hyvä. Isän pieni varsa juoksee pois metsähän. Lapset istuvat isän suurehen vene(h)esen. Suutarin veli on ahne'. Ahne(h)en räätäli(n) sisar on hurskas.

Sfräddarens byggning är liten. Barnets fader är god. Systerens eforre är liten. Brodrens hund är hvit. Du bor i farmodrens kammare. Wackra roxor wexa i fadrens lilla trädgård. Byns qwarnar äro goda. Gårdens kor äro feta. Byns skola är gammal. Mjölnarens broder är ung. Gårdens brunn är djup. Stäfwan är i gårdens djupa brunn. Fadrens herdar äro elaka. Byns män äro bestyrksamma. Barnens farmoder är pratsam. Byns sfräddare är nyfiken. Byns mjölnare är snål. Brodrens hästar gnägga i skogen. Gårdens röda kor böla i fähuset.

17.

Hiiret juoksevat ulos veljen lakkista. Isän hattu on kaappissa. Sisaren kiulu on talon kaivossa. Pappin hevonen on hyvä. Soitan salissa. Soitat kamarissa. Veljen lakki riippuu puussa. Riippumme puussa. Pappin tyttö tulee ylös isän ruuhesta. Hatut ovat kaappissa. Nukkutte. Nukkuvat. Lapsi nukkuu salihin. Sisar nukkuu kamarihin. Kukkat kasvavat puutarhassa. Sisar menee aittahan. Sisar on aitassa. Sisar tulee aitasta pois. Lakkit ovat kamarissa. Talon aittat ovat hyvät. Kissa tulee kaappista ulos. Karhu tulee ulos pappin metsästä. Pappi istuu ruuhessa. Tyttö(n) hattu on kaappissa. Tytöt

ovat puutarhassa. Kauni(h)it kukkat kasvavat tytön puutarhassa.

Vi sonna i salen. Barnen sonna i kammaren. Brodren sofwer i skåpet. Mössorna äro i skåpet. Blommorna äro wackra. Du hänger i trädet. Skåpen äro i salen. Ratten är i skåpet. Prestens hästar äro goda. Presten spelar i salen. Du spelar i kammaren. Jag spelar i trädgården. Hattarne hänga i trädet. Flickans hatt är i kammaren. Flickans ekstock är liten. Flickorna sitta i trädgården. Gårdens bodor äro gamla. Farmodren går i bodan. Mössen äro i bodan. Ratten springer i bodan. Skåpen äro dåliga.

18.

Otan **kiulun** pois kaivosta. Otat **kiulut** kamarista. Isä ottaa **punaisen ori(h)in** tallista. Otamme **hatut** alas puusta. Otatte **miehen** ylös kaivosta. Lapset ottavat **lakit** kaapista. Panen **hevosen** tallihin. Panet **hatut** pois kaappihin. Sisar panee **lakin** kamarihin. Panemme **kiulut** kaivohon. Panette **saira(h)an miehen** kamarihin. Mummo ottaa **lakin** pois kamarista. Otan **hevoiset** pois metsästä. Otatte **kiulun** ylös kaivosta. Sisar panee **kukat** kamarihin.

Brodren tager fölet från stallet. Jag tager blommorna från trädgården. Du tager ugglan från trädet. Barnen taga katten från skåpet. Jag tagen hattarne från trädet. Vi taga sträddaren från brunnen. Herden sätter mössan i skåpet. Du sätter hattarne i salen. Jag ställer stäfwan i kammaren. Fadren sätter hästarne i stallet. Flickorna lägga blommorna bort. Vi lägga den gamla mannen i kammaren. Jag läggen stäfworna i brunnen. Farmodren tager tjädrarne från bodan. Jag tager orrarne från bodan.

19.

Isä ottaa kirjan kaapista. Veli panee laukun pois. Otan puukon tupesta. Sisar ottaa kupin kamarista. Vasikat juoksevat metsässä. Mummo istuu kamarissa ja neuloo. Veli panee kirjat laukkuhuhun. Veljen kirjat ovat kirjakaapissa. Sisar ottaa mummon kupit kamarista. Sisaren kupit ovat kaapissa. Mummo panee tuopit kaappihin. Isän puukko on tupessa. Sisar neuloo kamarissa. Räätäli ja suutari istuvat saunassa ja neulovat. Punaiset vasikat ovat läävässä. Veli ottaa laukun pois koulusta. Paimenen puukko on hyvä. Paimen panee hyvän puukon tuppehen.

Skräddaren tager eßtöcken bort. Fadren ställer böckerna bort i skåpet. Skomakaren tager stäfwan bort från badstugan. Barnet tager väßkan bort från skolan. Syßtern ställer brodrens böcker bort i bokskåpet. Skomakarens kalfwar äro i prestens fähus. De höga granarne wexa i fadrens skog. Brodren sätter fadrens knif i slidan. Korna och kalfwarne komma ut från prestens fähus. Syßtern går till bodan och tager stopen bort. Farmodren sätter syßterns stöp i kammaren och koppen i salen. Barnens wäßkor äro i skolan. Syßtrarne sitta i trädgården och sy de små mößsorna. Kockarne hänga i skåpet.

20.

Koivut ja kuuset humisevat metsässä. Humisee metsässä. Suuri taulu on koulussa. Veli ottaa pienen taulun koulusta. Opettaja ottaa kirjat pois kaapista. Opettaja on koulussa. Toverit ovat myös koulussa. Karhut ja ketut juoksevat metsässä. Kettu on punainen. Isän kotat ovat kaapissa. Hiiret ovat veljen kotassa. Ukko

ja akka istuvat ruuheen. Ukon veli on lukkari. Ukot ovat vanhat. Akan sisar on sairas. Lukkari asuu mökissä. Mökit ovat vanhat ja huonot. Ukko on räätäli. Ukko menee ulos mökistä. Ukot ja akat ovat vanhat. Ukon kotat ovat vanhat. **Pikku** veljen kirja on kaapissa.

Det fufar i trädgården. Ekarne fufa i skogen. Taf-lorna äro i skåpet. Fadren lägger lilla brodrens taf-la i bofskåpet. Läraren och kamraterna äro i skolan. Jag går också till skolan. Den röda räfwen går in i fähuset. Räfwen springer bort från fähuset till skogen. Räfwarne äro i skogen. Systern ställer bort fadrens tofflor. Farmodern ställer toffeln i skåpet. Gubben och gumman äro fromma menniskor. Gubbens foja är liten. Gummans bok är stor. Klofakarens bok är också stor. Klofakaren sitter i gubbens foja och ghyklar. Klofakaren åter till byn. Systern sitter i kam-maren och förjer. Barnen gåspa.

21.

Käki istuu puussa ja kukkuu. Kä'et kukkuvat metsässä. Poi'at juoksevat metsähän. Poi'an kirja on kaapissa. Hiiren jal'at ovat pienet. Teeren sul'at ovat koreat. Mummo panee pois mär'an lakin. Valkoinen härkä on läävässä. Punaiset här'ät ammovat metsässä. Sisar ottaa tuh'an pesästä pois. Isä ottaa mär'ät nah'at pois kaivosta. Veli panee pienen nah'an kaappihin. Metson sul'at ovat suuret. Kä'en sul'at ovat pienet. Poi'an varsa on punainen. Tuhka on pesässä. Kä'en poi'at ovat pesässä.

Dyrarne äro onda. Systern lägger bort den wåta asfan. Farmodren tager sfinnet från bodan. Göfens bo är uti trädet. Göfen är uti boet. Göfens ungar äro uti boet.

De stora göfkarne sitta i granen och gala. Gosfkarne gå till skolan. Läraren går också till skolan. Gosfkarne och flickorna äro i trädgården och leka. Björnens fötter äro stora. Hunden sätter foten i fadrens famn. Drens skiinn är godt. Farmodren tager askan från eldstaden. Göfvens fötter äro små. Göfvens fjädrar äro också små.

22.

Kuningas on hyvä. Kuninka(h)at ovat mahtavat. Kuningas tulee kylähän. Aurinko paistaa salihin. Auringon paiste' on kaunis. Veljen koira vinkuu kamarissa. Vingut salissa. Vingutte saunassa. Käen pesä on hongassa. Hongat kasvavat metsässä. Suuret hongat ja korkeat kuuset humisevat metsässä. Kengässä on pieni hiiri. Hiiri tulee pois kengästä. Isä panee kengän pois kaappihin. Veljen kengät ovat pienet. Rengit tulevat metsästä. Renki panee ori(h)in tallihin. Rengin lakki on ruma. Renki menee kaupunkihin. Suutari asuu kaupungissa. Kaupungin huone(h)et ovat suuret. Istumme auringon paiste(h)essa.

Konungen är en from menniska. Den mäktiga konungen bor uti staden. Konungens rum äro stora och sköna. Solen skiner in i kammaren. Barnen sitta i solskenet. Hundarne gnälla i skogen. Vi gnälla i salen. En hög furu veyer i trädgården. Göken sitter i furun och galar. Skogens furur äro höga och vackra. Barnets små skor äro vackra. Gossen sätter foten in i fadrens sko. Fadrens skor äro stora. Drängarne komma från staden. Drängens fötter äro stora. Drängarne gälla i stallet. Stadens hus äro vackra. Vi bo uti staden.

23.

Lampi on pieni. Hevonen menee lampehen. Hevonen nousee lammesta. Impi istuu puutarhassa ja soittaa. Immen jalat ovat pienet. Immet ovat kauni(h)it. Hevosen vommel on tallissa. Renki ottaa vempelen tallista. Vempelet ovat väärät. Lukkarin vommel on huono. Ammun pöllön puusta. Teeret istuvat koivussa. Ammumme teeret pois koivusta. Ammutte metsot metsässä. Lammas on lammas-huone(h)essa. Lampa(h)at tulevat lammas-huone(h)esta. Lepät kasvavat puutarhassa. Sepän mökissä on pieni lapsi. Lapsi nukkuu sepän mökkihin. Sisar panee mummon kamman pois. Kammat ovat kaapissa. Hevosen hampa(h)at ovat suuret. Lapsen hammas on pieni.

Träffen äro små. En skön jungfru är i salen. Jungfrurna sitta i ekstocken. Fadrens lofor äro krofiga. Den krofiga lofan är i stallet. Brodren tager lofan från stallet. Brodren sätter den krofiga lofan i stallet. Du skjuter den lilla göken från granen. Gosfarne skjuta i skogen. 3 skjuten den stora björnen i skogen. Smedens får äro magra. Prestens får äro feta. Skomakarens lilla får är ockjå fett. Prestens fårhus är stort. Smedens fårhus är litet. Alarne wexa i prestens trädgård. Alarne fusja i skogen. Barnet lägger brodrens kam i stopet. Kammarne äro små. Kammen är i ståpet. Musens tänder äro små. Tandén är stor.

24.

Suutarin tupa on vanha. Ukko ja akka asuvat pienessä tuvassa. Ukko tulee tuvasta ulos. Akka menee tupahan. Rengit tulevat renki-tuvasta. Pojat menevät renki-tupahan. Pojat voimistelevat renki-tuvassa. Lei-

vät ovat tuvassa. Sisar leipoo leivät tuvassa. Veli re-
pii isän lakin rikki. Isän lakki on rikki. Veljen hattu
menee rikki. Seiväs on suuri. Seiväs on tuvassa. Ren-
git ottavat seipä(h)ät metsästä. Lapset kylpevät sau-
nassa. Sauna on hyvä. Kylven saunassa. Kylvenme
saunassa. Kiivit ylös puuhun. Kiivitte ylös korkeahan
puuhun. Revin hatun rikki. Revimme sepän tuvan.

Sträddarens stuga är god. I gubbens stuga är en
eforre. Farmodren sitter i drängstugan och förjer. Fadren
kommer ut från drängstugan. Systern bakar i drängstugan.
Bröden äro i drängstugan. Wi baka i stugan. Systern
tager brödet från kammaren. Jag rifwer brodrens mössa
sönder. Systerns hatt är sönder. Du rifwer sönder fa-
drens tofflor. I rifwen gummans hatt. Barnen rifwa sön-
der brodrens väffa. Brodrens väffa är sönder. Stören
är krofig. Störarne äro i stugan. Du fätter bort fadrens
stör. Du badar i klofärens badstuga. Smedens badstuga
är god. Wi bada i smedens badstuga. Jag klifwer upp i
den stora furun. Wi klifwa upp i det höga tornet.

25.

Uin järvessä. Pojat uivat lammessa. Hevonen ui
joe'ssa. Sisar tuo tuopin tänne. Mummo syö koko lei-
vän. Tuot nah'an aitasta. Sukat riippuvat kaapissa.
Poika saa lakin. Isä syö koko hau'en. Lapsi panee
mär'an sukan pois. Puro juoksee lampehen. Joki juok-
see lammesta järvehen. Hauet uivat järvessä. Vasikat
ovat sepän läävässä. Karhu menee läävähän. Karhu
syö koko vasikan. Rengit ajavat karhun pois läävästä.
Karhu juoksee metsähän. Rengit juoksevat myös met-
sähän.

Sungfrurna simma i det lilla träsket. Barnen simma i den stora sjön. Hunden simmar i ån. Räfvarne komma i fårhuset. Räfvarne äta ett helt får. Hunden kommer i fårhuset. Räfvarne springa bort från fårhuset. Hunden springer också bort från fårhuset. Räfvarne springa i ån. Hunden springer också i ån. Ån rinner i träsket. Räfvarne simma till träsket. Hunden simmar också till träsket. Hunden drifwer räfvarne bort från träsket. Räfvarne och hunden springa i skogen. Barnen få hattar. Katten äter hela gäddan. Systern hemtar gäddorna från bodan. Bäckerne rinna ut i ån. Gäddorna simma i bäckarna. Gäddorna simma till ån. Gäddorna simma till träsket. Den våta strumpan hänger i skåpet. Farmodren tager bort den våta strumpan från skåpet.

26.

Sisar keittää salissa. Minä ja sinä keitämme kamarissa. Äiti vie puuron salihin. Mummu keittää myös. Lapset syövät munat. Keitän suuren kalan. Isä syö koko kalan. Hauet ovat suuret kalat. Lukkari saa hauen järvestä. Lukkari vie hauen kaupunkihin. Kaupungissa lukkari myy hauen. Pappi juo kaljan tuopista. Ketut ovat räätälin läävässä. Seppä istuu auringon paiste(h)essa. Kettu tulee metsästä. Seppä saa ketun kiinni.

Drängarne taga fast björnen. Hundarne få fast räfvarne. Systern för tjädrarne i bodan. Farmodren för strumporna i skåpet. Systern hemtar bröden från stugan. Brodren hemtar väskan från skolan. Barnen dricka swagdrickat från koppen. Kamraterna hemta gökens ägg från skogen. Kamraterna äro elaka. Brodren för gökens ägg till skogen och lägger äggen i gökens bo. Sag fokar gröten i stugan. S fokar gäddorna i kammaren. Brodren får en gädda från ån.

27.

Silta menee joen ylitse. Joki juoksee kylän ohitse. Isä ajaa sillan ylitse. Rengit ajavat sillan alitse. Pojat juoksevat sillan alitse. Miehet repivät sillan. Kuninkahan valta on suuri. Isän valta on suuri. Kuninkas ottaa isän vallan pois. Lukkari on isän vallassa. Räätäli menee pellon yli. Katajat kasvavat pellolla. Järven rannat ovat kauniit. Joen rannat ovat myös kauniit. Lammen rannat ovat rumat. Mummo kantaa pienen veljen. Kannan tuopin pois. Kannatte kissan tänne. Kumarran. Kumarrat. Lukkari kumartaa. Kumarramme. Kumarratte. Pojat kumartavat.

Vi gå öfwer bron. An rinner förbi gården. Bäckens rinner förbi tojan. Fadren åker under bron. Drängarne åka öfwer återn. Drängarne äro i fadrens wäld. Du här stören i stugan. I hären fadrens tofflor i skåpet. Bäckens stränder äro fula. Drängarne bocka sig. Jag bockar mig. I bocken eder. Du bockar dig. Vi bocka öf. Stomataren bockar sig. Drängarne riswa bron. Träffets stränder äro wackra. Jag bär den lilla fatten.

28.

Äiti on hyvä. Äidit ovat hyvät. Äidin hattu on mummon kaapissa. Tädin hattu on sisaren kaapissa. Täti on nuori. Pojat ovat ladossa. Revimme ladon rikki. Kaadan kaljan kuppihin. Äiti kaataa kaljan kupista tuoppihin. Lapsi kaatuu. Kaadumme. Kaadut. Kaadutte. Kaadun. Puu kaatuu jokehen. Äiti kutoo. Kudon kamarissa. Kudot salissa. Kudomme tuvassa. Kudotte mökissä. Akat kutovat. Linnun pesä on puussa. Linnut lentävät puutarhassa. Linnun pojat ovat pienet.

Käki lentää huone(h)en ylitse. Pöllö on ruma lintu. Poika ampuu linnun puusta.

Mössen äro i modrens skåp. Fastern håller swagdrickat från stopet i koppen. Fasterns kopp är wacker. Barnen äro i ladan. Drängarne komma i ladan. Barnen gå bort från ladan. Fadorna äro gamla. Männerna stjelpa hela ladan. Wi stjelpa också ladan. Jag håller bort swagdrickat. Jag faller (omfull) i ån. Björkarne falla (omfull) i träsket. I fallen (omfull) i bäcken. Fastern sitter i kammaren och wäfwer. Jag wäfwer. Du wäfwer. Gummorna wäfwa i stugan. Barnen taga fågelungarne från boet. Fadren tager fågelungarne. Fågeln bo är i granen.

29.

Vanha mummo istuu keinu-tuolissa ja keinuu. Keinutuoli seisoo laattialla. Kirjat ovat pöydällä. Pojan istuin on kamarissa. Ladon ovi on rikki. Oven avain on myös rikki. Ovi on lukussa. Lukut ovat rikki. Pojan kirjat ovat hyllyllä. Linnut istuvat katolla. Ladon katto on rikki. Katot ovat rikki. Revimme katon. Miehät ovat myllyllä. Hiiri juoksee istuimella. Lapset leikkitelevät ladolla. Karhu on mökin vieressä. Pöydät seisovat salin laattialla. Tuopit ovat pöydällä. Kamarin ovi on valkoinen. Ladon ovi on punainen. Mylly on kylän vieressä. Isä ottaa lukun pois. Istuimet ovat salissa. Poika panee avaimen kaivohon. Istun äidin viereen.

Fadrens gungstol är röd. Fastern sitter i fadrens gungstol. Farmodren sitter i modrens gungstol. Gungstolen står i kammaren på golfwet. Golfwet är hwitt. Mussen springer på golfwet. Bordets fötter äro röda. Fadrens stora

bof är på bordet. Böckerna äro på hyllan. Den lilla stolen är här. Fadren tager den stora stolen från salen. Presten sitter på stolen. Dörren är i lås. Nyckeln är i låset. Fadren tager nyckeln från låset. Brodern lägger låset i boksfåpet. Låsen äro söndriga. Fågclarne flyga. Fågclarne fitta på husets tak. Drängarne riswa ladans tak. Jag fätter mig bredwid lilla bror.

30.

Miehet ovat kirkolla. Pappi menee kirkkohon. Miehet tulevat kirkolta. Pappi tulee kirkosta. Lamppu on pöydällä. Täti ottaa lampun pöydältä. Hevoset juoksevat pihalla. Poika tulee pihalta tupahan. Istuimet ovat seinällä. Äiti ottaa istuimet seinältä. Pojan ystävät ovat hyvät. Hevoset uivat virrassa. Koivut kasvat virran rannalla. Lapset tulevat virran rannalta. Lapsi nukkuu kehossa. Äiti istuu kehdon vieressä. Kehto on kamarissa. Äiti ja täti kantavat kehdon kamarista salihin. Linnut lentävät kirkon katolta.

Presten bor wid kyrkan. Klofaren kommer från (närheten af) kyrkan. Männerna äro i kyrkan. Männerna komma ifrån kyrkan. Flickorna äro på åfern. Flickorna komma från åfern. Modrens lampa är på fadrens bord. Barnen leka på gården. Fadren kommer från gården. Stolarne stå wid salswäggen. Barnen taga stolarne bort från wäggen. Systers wän är i trädgården. Wännerna äro i kammaren. Strömmens stränder äro wackra. Bron går öfwer strömmen. Gosjarne leka på flodens strand. Gosjarne komma från stranden. Fastern sitter wid waggan.

31.

Isän kynä on tolpassa. Tolppo on pöydällä. Veli panee tolpon pöydälle. Sisar ottaa veitsen pöydältä.

Isä panee kynä-veitsen pöydälle. Kynä-veitsi on laattialla. Lapsi ottaa ylös kynä-veitsen laattialta. Läkki on tolpassa. Matot ovat laattialla. Sisar panee matot laattialle. Lapsi istuu laattialla. Lapsi nukkuu laattialle. Piiput ovat piippu-hyllyllä. Piipun-pesä on matolla. Isä ottaa ylös piipun-pesän matolta ja panee piippu-hyllylle. Linnut istuvat kirkon katolle. Pojat menevät pihalle. Lapset juoksevat joen rannalle.

Brodren lägger pennorna på bordet. Knifwarne äro på bordet. Fadren lägger pennknifwen på hyllan. Sag lägger brodrens bläckhorn på bordet. Bläcket är i systerns bläckhorn. Modrens bläckhorn är söndrigt. Fastern lägger den wackra mattan på golfwet. Klofaren lägger piphyllan på bordet. Piporna äro i piphyllan. Wi lägga piphufwudena på hyllan. Barnet står på golfwet. Barnet faller omfull på golfwet. Du sätter stolarne till wäggen. Uggan sätter sig på hufsets taf. Barnet håller swagdrickat på golfwet. Presten sätter sig på stolen.

32.

Miehet menevät niitylle. Lapset istuvat kiikussa. Opettaja ajaa laiskan pojan pois koulusta. Kynä-veitsi on pojan taskussa. Itkette kamarissa. Rengit vievät pitkät seipä(h)ät tupahan. Metsot ovat mustat. Isä ostaa punaisen hevosen. Ostan mustan ori(h)in. Pispa on korkea mies. Papit ovat pispan vallassa. Istumme niityllä. Miehet tulevat niityltä. Kiikut ovat huonot. Laiskat pojat ovat pahat. Poika ottaa kamman taskusta. Itkette salissa. Itken tuvassa. Isä kaataa pitkän hongan jokehen. Renki ajaa mustan koiran pois pihasta. Ostamme munat kylästä. Pispan huone' on korea.

Vi äro på ängen. Vi sitta i gungan. Den lata gossen går bort från skolan. Den lata gossens bok är föndrig. Gossen lägger boken i fickan. Fadren tager bort boken från gossens ficka. Vi gråta i salen. Du gråter på ängen. Gossen får en lång gädda från ån. Störarne äro långa. Presten köper den swarta hästen i (från) staden. Jag håller det swarta bläcket i bläckhornet. Gossen lägger den swarta boken på bordet. Systern lägger den swarta rocken i skåpet. Jag köper en kam i (från) staden. Biskopens hästar äro feta och vackra. Biskopen är en from man.

33.

Pojat ovat kouluissa. Linnut istuvat männiässä. Hiiret ovat sangoissa. Lapset ovat söngyissä. Kiulut ovat korvoissa. Rengit ovat niityillä. Pojat istuvat kii-kuissa. Opettaja kaataa läkin tolppoihin. Isä panee kirjat hyllyille. Kello on salin seinässä. Äidit panevat lapset kehtoihin. Myllärit tulevat myllyistä. Linnut lentävät katoilta. Avaimet ovat lukuissa. Miehet ovat ladoissa. Lapset tulevat myllyiltä. Rengit tulevat pelloilta. Hiiret tulevat hatuista. Teeret istuvat koivuissa.

Männerna äro i gårdarne. Gossarne gå till skolorna. Barnen komma från skolorna. Mjölvarne äro i kvarnarne. Qvarnarne äro i gårdarne. Mössen äro i säarne. Fåglarne sätta sig på taken. Gossarne leka i fängarne. Drövarne sitta i träden. Stäfworna äro i ämbarena. Gossarne klifwa i tallarne. Hästarne guägga på ängarne. Hästarne komma från ängarne. Kloforna äro i skolan. Gossen lägger böckerna på hyllorna. Männerna gå i ladorna. Drängarne äro på åkrarne. Smeden sätter nycklarne i låsen. Gossarne lägga kammarne i fickorna.

34.

Kuuset kasvavat mäeillä. Pojat ajavat reieissä. Linnut istuvat kiveillä. Salin seinät ovat keltaiset. Teeret istuvat koivun lehdeissä. Tammet kasvavat järven saareilla. Miehet menevät riieihin. Lapset istuvat ruuheihin. Pojat panevat puukot tuppeihin. Purot juoksevat lampeihin. Virrat juoksevat järveihin. Lapset istuvat istuimeille. Hauet uivat joissa. Pienet kalat juoksevat puroissa. Saaret ovat järveissä. Miehet istuvat istuimeilla.

Stenarna äro på backarne. Jåglarne sitta på backens stenar. Jåglarne slyga från stenarne. Mössen äro i de gula säarne. Barnen sitta i de röda slädarne. Männerna sätta sig i de blåa slädarne. Gosjarne springa till de stora riorna. Gosjarne gå in i de stora riorna. Gosjarne komma ut från riorna. Björkens löf äro gula. Orrarne sätta sig i björkens gula löf. Orrarne slyga ur björkens löf. Ekstocarne äro wid stranden. Gosjarne sätta sig i ekstocarne. Barnen somna i de gula sängarne. Sjöns där äro stora. Granarne veyra på de stora äarna.

35.

Miehet menevät kyläihin. Talot ovat kylässä. Kuuset kasvavat metsäissä. Karhut tulevat metsäistä. Hiiret menevät reikäihin. Kissa istuu reiän vieressä. Kalat uivat syväissä joissa. Pojat ottavat munat pesäistä. Linnut lentävät lepaistä. Pavut ovat kengäissä. Tolpot ovat pöydäillä. Panen kirjat päydäille. Lehmät tulevat läävaistä. Lehmät ovat hyväissä läävaissä. Pavut ovat hyvät. Heinät ovat myös hyvät. Hiiret ovat heinäissä. Tytöt kantavat heinät lääväihin. Heinä kasvaa niityllä.

Mössen äro i hålen. Hålen äro stora. Höet är i ladan. Drängarne hemta höet från ladorna. Männen komma från bharna. Björnarne springa i skogarna. Männen begifwa sig till skogarna. Gäddorna simma i de djupa sjöarna. Barnen lägga äggen i boen. Fåglarne sitta i alarne. Barnet tager börnorna bort från skorna. Läraren tager bläckhornen bort från borden. Kornen gå i de dåliga fähusen. Börnorna äro dåliga.

36.

Leipä on pöydällä. Leipää on pöydällä. Leivät ovat pöydällä. Leipiä **on** pöydällä. Kalja on tuopissa. Tippuu kaljaa laattialle. Öljy on kupissa. Öllyä tippuu laattialle. Kala on joessa. Kalaa on järnessä. Pöydät ovat kamarissa. Pöytiä **on** salissa. Linnut istuvat katolla. Lintuja **lentää** huone(h)en ylitse. Ihmiset tulevat kylähän. Ihmisiä **tulee** talohon. Ladot ovat huonot ja vanhat. Latoja **on** niityllä. Pitkiä kuusia **kasvaa** metsässä. Suuria karhuja **juoksee** metsässä. Järven rannalla **leikittelee** lapsia. Kylän talot palavat. Taloja **palaa** kylässä. Pilviä **nousee** taiva(h)alla. Täällä **on** pieniä lapsia.

De vackra rosorna wexa i trädgården. Rosor wexa i systerns trädgård. Tjädrrar och orrar finnas i skogen. Granar och tallar wexa i fadrens skog. Menniskor bo i den stora byn. Taflor och bord finnas i byns skola. Bredwid byn finnes en äng. Hästar springa på ängen. Förbi ängen rinner en å. På åns stränder wexa ekar. I ekarne finnas fågelbon. Fåglar sjunga i träden. I ån simma fiskar. Fiskarne plaska i ån. Oljan finnes i köket i stopet. (Det) dryper olja från bordet på golfwet. Vackra moln äro på himmelen

37.

Suuressa metsässä on pieni mökki. Mökissä asuvat ukko ja akka. Ukko on hyvin vanha. Akka on myös vanha. Mökin takana kasvaa suuria kuusia ja koi-vuja. Mökin edessä on pieni piha. Pihalla on kaivo. Kaivon vieressä istuvat pieni poika ja pieni tyttö. Poika ja tyttö leikittelevät. Pieni punainen vasikka juoksee pihalla. Pieni musta kissa juoksee myös pihalla. Ilma on hyvin kaunis. Puissa visertelevät linnut. Mökin ohitse juoksee joki. Joen vedessä pulisee pieniä haukia.

I stugan sitter gubben på en stol framför bordet. På bordet är en stor bok. Boken är den Heliga Skrift. Gubben läser från Skriften. Bredvid gubben sitter gumman och flickan (kuto) strumpa. Gubben och gumman äro fromma menniskor. I kojans eldstad är en gryta. Gumman stiger upp. Gumman lägger mjöl i grytan. Gumman kokar gröt. Gossen och flickan komma in i stugan. Gumman ställer hela grytan på bordet. Gubben och gumman och gossen och flickan äta gröten från grytan.

38.

Heitämme kivet jokehen. Heitämme **kiviä** järvehen. Pojat purevat pavut rikki. Lapsi juo **kaljaa** tuopista. Kuulen kirkon kellot. Poika lyö koiran. Mies lyö **koiraa**. Varpuset ovat pihalla. Lapset ruokkivat **varpusia**. Sisar otta **tuhkaa** pesästä. Poika lukee koko kirjan. Poika lukee **kirjaa**. Poika lukee kirjasta. Suutari tekee **kenkiä**. Suutari ostaa nahan kaupungista. Suutari neuloo tupen. Suutari neuloo **tuppia**. Seppä tekee **puukkoja** ja **veitsiä**. Seppä tekee myös **lukkua**.

Äiti leipoo **leipiä** tuvassa. Sisar tuo leivät kyökkihin. Täti paistaa **kakkusia** kyökissä.

Gossarne fasta stenar på taken. BARNEN fasta stora stenar i bäcken. Jag dricker swagdricka ur stopet. Wi höre hyns flockor. I biten sönder bönorna. Gossarne mata sparswar på gården. Sparswar sitta i träden. Systeren steker plättar i köket. Wi äta plättarne i salen. Jag fasta stafsuan i brunnen. Gossen slår hunden. Ratten äter fisken. Ratten äter fisk. Skräddaren gör rockar och mössor. Skomakaren gör skor och knifflidor. Skinnen köper skomakaren från staden. Smederna göra nycklar och lås. Barnen äta bröd. Brodern skjuter tjädrar i skogen. Lilla bro för hem tjädrarne. Fadren köper pipor från staden och drängen för bort piporna. Presten läser goda böcker. Skomakaren får gäddor i (från) träsket.

39.

Lapsella ovat siniset silmät. Miehen silmät ovat mustat. Kyhyllä on siipiä. Kyhyn siivet ovat koreat. Ahvenilla on eviä. Ahvenen evät ovat punaiset. Hauilla on suuria pyrstöjä. Hauen pää on myös suuri. Pojalla on pieni arkku. Arkussa on hyvä lukku. Lapsilla on pieniä rekiä. Veljen ystäväällä on hyvä kello. Hiirillä on pieniä silmiä. Riihellä on huono katto. Hyvällä paimenella on musta koira. Veljellä on pieni varsa. Sisarella on pieni punainen orava. Nuorella tytöllä on ruusuja. Pöllöllä on suuria silmiä. Papilla on hyviä lehmiä. Koululla on musta taulu. Korkealla koivulla on suuria lehtiä. Teerillä on mustia höyheniä. Kukolla on suuri pyrstö.

Mannen har goda hästar. De goda hästarne äro i stallet. Stallet har dåligt tak. Gossen har en blå mössa

Flickorna hafwa blåa hattar. Göfvarne hafwa långa wingar. Oxen har stora ögon. Ugglan har stort hufvud. Gården har goda lador. Dörren har godt lås. Låsets nyckel är dålig. Kyrkan har högt tak. Kyrkan har röda väggar. Gossens rock har små fickor. Fadren har gula slädar. Systern har en wacker dufwa. Abborrar finna i ån. Abborrarne hafwa röda fenor. Drängarne hafwa röda fistor. Den lilla fågeln har wacker fjert.

40.

Lapset istuvat kelkoilla. Isä vie reet vajoihin. Pajoilla on huonoja kattoja. Sodaissa on sotamiehiä. Karhuja on kuopaissa. Lapset ovat nurkaissa. Vanhoilla mujiilla on huonoja silmiä. Lukkari oleskelee suurissa seuroissa. Kellot riippuvat nauiloilla. Koirilla on hyvä vainu. Kissoilla on hyviä silmiä. Mustailla teerillä on suuri pyrstö. Piseilla on suuri valta. Sisar tuo munaia aitaista. Aitoilla on hyviä kattoja. Järvessä ui pieniä ja suuria kaloja. Isä ostaa nahkoja kaupungista. Kylässä on punaisia tupaia. Puutarhoissa on kukkia.

Smederna äro i smedjorna. Slädarne äro i lidren. Fadrens hundar hafwa godt wäderforn. Mössor och hattar hänga på spikarne. Wi wiftas i små fällskap. Brodren kommer från friget. Soldater äro i stugorna. Stora och små hundar äro i byn. Stora gropar äro i skogen. Gamla gummor finnas (= äro) i gårdarne. Små fäskar finnas i lidren. Små spikar finnas på hyllan. Drängarne köpa böcker från staden. Läraren ställer lata gossar i wräarne. Skomakaren säljer goda skor i (till) staden. Skomakaren säljer små skor i staden.

41.

Isä antaa kirjoja hyvälle pojalle. Äiti antaa kakkusia hyvälle lapsille. Isä kalastaa järvellä. Isä saa kaloja järvestä. Lapset vievät kalat kaupunkihin. Ostajat antavat rahoja lapsille. Kalastajat myyvät kaloja isälle. Suutari neuloo kenkiä pienelle veljelle. Sisar keittää munia mummulle. Rengit ostavat nauvoja kaupungista isälle. Täti antaa lahjoja hyvälle tytöille. Äiti lahjoittaa leipää köyhille lapsille. Sisar kutoo sukkia hyvälle isälle. Seppä tekee tupen pojalle.

Presten skänker böcker åt de goda barnen. Fattiga barn bo i den lilla fojan. Modren gifwer bröd åt de fattiga barnen. Köparen gifwer penningar åt säljaren. Fiskaren får abborrar och gäddor ur träsket. Fiskarens barn sälja abborrarne och gäddorna åt presten. Presten gifwer skänker åt fiskarens fattiga barn. Säljarne hafwa penningar. Läraren gifwer skänker åt de flitiga gossarne. Gossarne hämta ägg från boden åt modren. Smeden gör knifvar åt fadrens drängar. Fastern köper skänker från den stora staden åt barnen. Systeren kokar gröt åt gossarne.

42.

Minä luen. Sinä luet myös. Me luemme molemmat. Sinä luet. Hän lukee. Te luette. He lukevat. Me luemme kaikki. Me kaikki pojat olemme koulussa. Minulla on hyviä kirjoja. Sinulla on pieniä kenkiä. Hänellä on märkiä sukkia. Meillä on hyviä hevosia. Teillä on punaisia arkkuja. Heillä on pahoja koiria. Isä antaa minulle kirjoja. Äiti antaa sinulle taulun. Sisar antaa hänelle puukon. Täti antaa meille munia. Mummu antaa teille pieniä kakkusia. Me kaikki annamme

heille hyviä lahjoja. Pieni lapsi itkee, mutta minä luen. Sisar nauraa, mutta sinä ilveilet. Minä ja sinä seisomme, mutta hän istuu. Lapset menevät metsähän, mutta me menemme kirkkohon. Me olemme terve(h)et, mutta te olette saira(h)at. Me kaikki syöimme leipää, mutta he syövät munia.

Sag springer. Du springer äfwen. Wi springa begge. Du går. Han går också. I går begge. De gåspa. Wi äro alla i skolan. Sag har en liten fång. Du har en stor hund. Han har en god knif. Wi hafwa en god häst. I hafwen en liten eforre. De hafwa en dålig badstuga. Sag gifwer åt dig bröd, och du gifwer åt mig ägg. Du gifwer åt honom en eforre. Sag gifwer skänker åt eder. Fadren gifwer små slädar och hästar åt oss. Fiskaren säljer fiskar åt dem. Sag sitter i salen, men du sitter i kammaren. I fitten, men de stå.

43.

Äiti neuloi pojalle lakin. Sisar kutoi sukkia isälle. Kissa naukkui läävässä. Käet kukkuivat puussa. Istuin eilen katolla. Seisoit kirkon katolla. Me keinuimme keinu-tuolissa. Te asuitte kaupungissa. Hevoset hirsuivat niityllä. Me olemme eilen pappilassa. Harakat laittoivat pesiä mäntyhyn. Kalastaja istui vene(h)essä ja souta. Lukkari lauloi kylän suuressa kirkossa. Seppä teki hyvän puukon rengille. Täti keitti puuroa lapsille. Pahat pojat ottivat munat pois harakan pesästä. Mies tappoi pahan koiran. Poika panei lasin pöydälle. Sisar oli eilen sairas.

Gosjarne fastade stenar i ån. Fiskarne plåstade i wattnet. Fiskaren rodde i båten. Swarta moln uppstego

på himmelen. Fiskaren rodde till strand. Fiskaren uppsteg från båten. Fiskaren gick i skomakarens stuga. Skomakaren satt på stolen och sydde skor åt barnen. Barnen lekte på golvet. Fiskaren tog barnen i famnen. Han gaf små fiskar åt barnen. Barnen satte fiskarne i grytan. De kokade de små fiskarne. Fiskaren gick från skomakarens stuga till prestgården. Presten köpte fiskarens stora gäddor. Kråkan byggde ett bo i granen. Glasen woro i skåpet. Männerna dödade den stora björnen. Kattorna jamade på gården. Presten war här i går.

44.

Hiiriä on lakissa. Äidillä on pieniä lapsia. Äiti panee raidit kaappihin. Mökällä on kattoa. Tuvassa on kaappia. Lapset antavat lahjoja tädille. Varpusia oli pihalla. Lapset ruokkivat pienet varpuset. Isä kuokki pellolla. Poika kiipii ylös puuhun. Poika repii lakia. Hän tahri isän takkia. Akat juovat kahvia kupista. Orava hyppii kuusissa. Orava hyppii männyissä. Pukilla on suuria sarvia. Tuopiissa on papuja. Tallissa on hevosia. Kaupungissa on tornia. Järven sininen vesi lainehtii.

Bockar äro i fähuset. Bockarne hafwa långa horn. Modren håller börnorna från stopen. Fadren gräfstade i går på åfern. Wi gräfstade också, men wi gräfstade på åstranden (= åns strand). Vissa bror smutsade sin rock. Gummorna dricka kaffe ur stora koppar. Etorren hoppade från träd till träd. De stora sjöarne swallade i går. Drängarne föra hästarne i stallen. Klokarne hafwa stora böcker. Skomakarne hafwa goda skor. Skräddarne hafwa goda rockar, men dåliga skor. Drängarne reswo bron. Gossarne klifwa upp i den höga furun.

45.

Pieni veli saa kuva-kirjan enolta. Sisar saa kuvia sedältä. Suuri veli kalastaa merellä. Merestä hän saa silakkaa. Silakat myy hän kaupungin porvarille. Porvarilta saa hän rahoja. Kaupungista hän ostaa nauvoja. Naulat antaa hän isälle. Isä saa hyvin suuren lohen virrasta. Pappi saa lohia isältä. Lapset saavat kakkuja hyvältä äidiltä. Köyhät lapset saavat leipää meiltä. Lukkari ostaa heiniä papilta. Lapset juovat kaljaa tuopista. Pieni lapsi saa kuva-kirjan minulta.

Jag får skänker af dig. Wi köpa lax af honom. Den elaka gossen tog bröden af de små barnen. Den goda gossen gaf plättar åt de fattiga barnen. Fadren köpte en god häst af farbrodern. Farbroden får pengar af fadren. Wi få bilder-böcker af morbrodern. Lilla bror får bilder af eder. De elaka gossarne taga ägg från fågel-boen. Fadren tog äggen af de elaka gossarne och satte i boen. De blåa strömmingarne simma i hafwet. Det stora hafwet swalar. Fiskaren får strömming från hafwet. Stadens borgare köpa strömming af fiskaren. Presten köpte i går en stor lax af den fattiga fiskaren.

46.

Pyvillä on pieniä siipiä. Metsässä on pyyitä. Kissa syö pyytä. Jäätä on korvossa. Isä ajoi jääillä. Sotamiehet tulivat muuista maista. Me menemme muuihin maihin. Paha poika lyö pienen lapsen maahan. Isä myyi mustan ori(h)in kaupunkiin. Lintuja istuu puissa. Pojat kiipivät puuihin. Rannalla on kalan-luuita. Minä pidän papuja suussa. Me panimme lakit päähän. Sinä

otit hatun päästä. Hän pitää lakin päässä. Kyhyillä on pieniä päitä. Lapset saivat kyhkyjä mummulta.

Mannen slår hunden till marken. Hunden äter ben. Hjerpar flyga i skogen. Gosjen går till skogen och skjuter hjerpar. Fiskaren sälde gäddor åt fadren. Fiskarena sälja fisk till staden. Gosfar springa på isarne. Wi wistas i andra länder. Fåglarne bygga bon i träden. Den fremmande mannen tager mössan af hufwudet. Andra länder hafwa stora städer. Wi fingo fågel-ägg af den fremmande gosjen. Barnen fingo bilder-böcker af den fremmande mannen.

47.

Pieniä mäntyjä kasvaa suoissa. Metsissä on suuria suoita. Lapsilla on vyöitä. Isä kävi kaupungissa. Pieniä tieitä on metsässä. Isä myy voita kaupungissa. Isä myi voita kaupunkihin. Rengit puivat eilen isän riihessä. Kirkon kellot soiivat eilen kauniisti. Rengit tuoivat seipä(h)ät metsästä. Isä ja minä uimme eilen suuressa meressä. Pienet pojat uiivat pienessä lammessa. Paha karhu syöi koko vasikan suuhun. Mylläri juoi kaiken kaljan tuopista. Opettaja vei pahan pojan pois koulusta.

Mennistor springa på alla vägar. Byns' flocka ljud skönt. Wi tröskade i fadrens rida. Presten sälde smör åt fadren. Fadren sälde smöret till staden. Tallar och granar waga i kärren. Kärren äro i skogen. Kärr finnas i skogarne. I skåpen finnas bälten. Fadren gick till den fremmande byn. Barnen simmade i den stora sjön. Käfwarne åto ett helt får. Systern hemtade gäddorna från bodan. Fadren förde bort hästarne till ängen. Barnen drucko allt swagdrickat från fasterns stora stop. Modren köpte bälten åt barnen från staden.

48.

Käet kukkuivat metsässä. Käkiä oli metsän männyssä. Korkeassa männyssä oli käen pesä. Pesässä oli pieniä käenpoikia. Käenpojilla oli hyvin pieniä jalvoja ja sulkia. Suuren käen jalat ja sulat ovat myös pienet. Sisar heitti märän tuhan pois. Mustia häränahkoja on aitassa. Isä myi härän-nahat kaupunkihin. Suuria härkiä on niityllä. Äiti otti tuhan pois pesästä. Pesissä on tuhkaa. Mahtava kuningas istui korkealla valta-istuimella. Mahtavalla kuninka(h)alla on suuria maita. Hyvä täti paistoi kakkusia pienille lapsille. Auringo paistoi eilen hyvin kauniisti. Auringon paiste' oli hyvin kaunis. Istuin auringon paiste(h)essa. Koirat vinuivat metsässä. Korkeat hongat humisivat suuressa metsässä. Syvän lammen rannalla kasvoi suuria honkia. Kaupungin suutari teki kenkiä pienelle lapselle. Rengit toivat lapsen kengät kaupungista. Kaikissa kaupungissa on kirkkoja.

Jungfruna fimmade i det lilla träffet. Djupa träff finnas i fadrens skog. Jungfrun har svart ögon. Den kroliga lofan är i stallet. Drängarne förfärdigade kroliga lofor. Vi sköto i går en stor björn i skogen. Drängarne förfärdigade lofor i drängstugan. Ett litet får är på gården. Fären äro i fårhuset. Fårhuset är gammalt. Mar wexa på ängen. Fadren stjelper alen omkull. Smedens stuga är liten. Männerna reswo tafet från smedens stuga. I staden finnas goda smeder. Modren köper kammar från staden åt lilla systter. Fastern lade bort den stora kammen. Jungfruns tänder äro hwita. Modren bakade goda bröd i går. Systern förde bröden i bodan. Barnen badade i badstugan. Badstugans taf är söndrigt. En lång stör står wid stugans knut. Stugdörren är sönder.

49.

Lapset saivat kakkusia mummulta. He söivät kakuset. Rengit toivat seipä(h)ät vajahan. Veli söi koko leivän. Sisar kutoi pienen sukan lapselle. Märkiä sukia riippuu tuyassa. Sisar ripustaa märän sukan nauilaan. Ripustamme lakit nauloihin. Suuria haukia ui joessa. Suuria jokia juoksee Suomessa. Puroja juoksee jokihin. Joet juoksevat järviin. Järvistä juoksee suuria virtoja. Virrat juoksevat merehen. Sisar keitti puuroa kyökissä. Veli toi jauhoja aitasta. Sisar pani jauhot patahan. Täti keitti munia kamarin pesässä pienesä padassa. Sitte hän otti munat padasta. Pöydällä oli pieni vati ja lautasia. Täti pani munat vatiin. Lapset ottivat munia vadista ja panivat lautasille. Sitte he söivät munat.

Barnen drucko swagdricka från stopet. Modren förde stopet i kammaren. Broar gå öfwer ån. Fadren åker på ijen under bron. Björkar werde på åns strand. Presten åfte i den lilla släden förbi gården. Drängarne buro sän från brunnen in i stugan. Wi buro den sjufe mannen i sängen. Den mächtige konungens wälde är stort. Den gamla ladan föll omfull. Fåglar satte sig på den gamla ladans tak. Stora träd werde på fadrens åker. Sag hällde watten från stopet i ämbaret. Gossarne bocka sig i skolan. Skoldörren är i lås. Läraren tager bort nyckeln ur låset. Systeren satte faten och tallrikarne på bordet. I faten fanns fisk och fågelstef. Wi togo fisk från fatet och satte på tallrikarne. Wi åto fisk från tallrikarne. Sedan togo wi fågelstef och åto.

50.

Nurun. En **nuru**'. Poika nurkuu. Poika ei **nuru**'. Nurutte. Elite **nuru**'. Lammas määkyy. Lammas ei **määy**'.

Lampa(h)at määkyvät. Lampa(h)at eivät määy'. Muistat. Et muista'. Muistamme. Emme muista'. Lapset muistavat. Lapset eivät muista'. Minä metsästän. Minä en metsästä'. Metsästäjä metsästää. Kalastaja ei metsästä'. Te metsästätte. Te ette metsästä'. Sinä matkit. Sinä et matki'. Me matkimme. Me emme matki'. Pahaat pojat matkivat. Hyvät pojat eivät matki'.

Du knotar. Du knotar icke. Wi knota. Wi knota icke. Gosfarne knota. Gosfarne knota icke. Sag minnes. Sag minnes icke. Sägaren minnes. Sägaren minnes icke. S minnens. S minnens icke. Du jagar. Du jagar icke. Wi jaga. Wi jaga icke. Sägarnen jaga. Siffrarne jaga icke. Sag härmar. Sag härmar icke. Det elaka barnet härmar. Det goda barnet härmar icke. S härmen. S härmen icke. Du står. Du står icke. Wi stå. Wi stå icke. Hästarne stå. Hästarne stå icke.

51.

Minä en näe' kirkkoa. Sinä et osta' kelloa. Suutari ei tee' takkia. Räätäli ei tee' kenkiä. Pukki puskee poikaa. Vuohi ei puske' poikaa. Pieni lapsi ei syö' leipää. Te ette tunne' isää. Lukkari ontuu. Minä en onnu'. Pahat pojat eivät kumarra'. Pieni poika ei saa' haukia järvestä. Lapset eivät juo' kahvia. Renki ei tapa' karhua. Isä ei myy' mustaa härkää. Laiskat pojat eivät lue' hyviä kirjoja. Sisar ei keitä' puuroa. Rengit eivät pane' hevosia tallihin. Isä ei ota' kirjaa kaapista. Mummu ei leivo' leipää.

Wi se icke hela staden. Barnen dricka icke allt swagdricka. Bocken stångar icke hunden. Getterna stänga icke. S kännen icke stomafaren. Fadren haltar icke. Sag ser icke

ugglan. Han äter icke hela fisken. Gossen hänger icke mös-
san på spiken. Farbrodern gifwer icke bilderboken åt det
lilla barnet. Kråkan bygger icke bo i björken. Han kån-
ner icke mig. De känna icke dig. Vi bära icke bort sån.
Systern sticlar icke strumpor åt fadren. Brodern håller icke
fwagdrickat ur stopet. Sägaren säljer icke hjerparne åt fa-
dren. Fastern kofar icke gäddan.

52.

Isä ei myy vuoheta. Minä en tunne sinun sisareta.
Pukki ei puske paimeneta. Sisar ei ota hiiletä laattialta.
Äiti ei pane lautasetta pöydälle. Isä ei osta suureta lohe-
ta. En tunne hänetä. Et näe varpuseta. Lapsi ei kaa-
da vetetä tuopista. Isä ei ota keltaiseta piippua hyllyl-
tä. Kissa ei näe pienetä hiirätä. Me emme ota huonoa
ruuheta. Pappi ei osta isän riihetä. Te ette tunne mi-
nun sisareta. Metsästäjä ei ammu teerätä. He eivät
kaada kuusetta. Punaiseta vereta tippui laattialle.

Du känner mig icke. Jag ser dig icke. Bocken stån-
gar honom icke. Bocken stångar icke geten. Jag tager icke
kolet från eldstaden. Du ser icke barnets röda läpp. Fa-
dren slår icke eld i kammaren. Den lilla brodern kastar icke
teglet i brunnen. Den blinde gubben ser icke det blåa haf-
wet (merta). Ratten äter icke det gamla mösset. Jag kån-
ner icke den unge herden. Vi stjelpa icke den stora rian.
I brunnen finnes icke watten. Jag håller watten i sån.
Blod är på marfen.

53.

Susi juoksee järven jäällä. Metsässä on susia. Kau-
nis tähti kimaltelee taivahalla. Tähtiä kimaltelee sinisellä
taivahalla. Pursi on järvellä. Isällä on pursia. Pur-

sisä on vettä. Meren lahdissa on suuria pursia. Järven lahti on hyvin kaunis. Tuopilla on uusi kansi. Isä osti uusia köysiä kaupungista. Veli ei osta uutta köyhtä rengiltä. Poika ei ammu pahaa sutta. Näin eilen pahan suden metsässä. Veli myi uuden köyden vieraalle pojalle. Panin kannen pöydälle. Näen kauniin tähden taivaalla.

Jag ser en farfoft i hafswiken. De sköna stjernorna tindra på himmelen. Fadrens nya ria brann i går. Stoppets lock är nytt. Fiskar äro i sjöns wifar. Den elaka wargen är i färfuset. Wargarne hafwa stora ögon. Borgarens nya farfoft är i wiken bredwid bñn. Watten kommer in i de nya farfofterna. Klofaren sålde bort det gamla repet. Klofaren säljer icke bort det nya repet. Hundarne fingo fast den stora wargen. Wargen bet den lilla hunden. Den lilla hunden gnällde på gården. Den stora brodren sköt wargen i örat. Wargen sprang bort till sfogen.

54.

Isä ei osta suurta helmeä. Kissa ei syö hanhea. Hänellä ei ole onnea. Suutari keittää pikeä. Sokea mummu ei näe ovea. Korvossa ei ole savea. Poika ei heitä kiveä kaivoon. Minä en näe lampea. Koko kylässä ei ole vuolta. Vuohi ei ole läävässä. Tiilissä on huonoa savea. Isä ei osta huonoja tiiliä. Hyvää tiiltä ei ole koko kylässä. Pikeä ei ole koko kylässä. Piki ei ole hyllyllä.

Gåsen är icke i färfuset. I färfuset finnes icke (någon) gås. Hjefan är icke hos honom. Hos honom finnes icke (någon) hjefa. Perlan är icke på bordet. På bordet finnes icke (någon) perla. Skomakaren har icke becket (= bec-

ket är icke hos skomakaren). Skomakaren har icke beck (= hos skomakaren finnes icke (något) beck). Veran är icke på gården. På gården finnes icke (någon) lera. Rian är icke på åkern. På hela åkern finnes icke (någon) ria. Fadren har ingen (= icke någon) herde. Farbrodern har ingen (= icke någon) häst. Systern har icke stopet. Systern har intet (= icke något) stop. Den lilla brodern har icke knifflidan. Den lilla brodern har ingen knifflida.

55.

Muoin oli sota-miehillä kilpiä. Nyt sota-miehillä ei ole kilpiä. Kilpi ei ole kaapissa. Koko kylässä ei ole kilpeä. Koski ei ole kylän vieressä. Koko joessa ei ole koskea. Paasi ei ole lahdessa. Paatta ei ole koko lahdessa. Paasia ei ole järvessä. Lampaanreittä ei ole koko talossa. Pappi ei osta härän-reittä. Isä myy lehmän-reisiä kaupunkiin. Isällä ei ole appea. Äidillä ei ole anoppia. Isän appi ei ole kylässä. Anoppi asuu pienessä mökissä. Lukkari lauloi koko virren. Lukkari lauloi virttä. Lukkari ei laula koko virttä. Lukkari ei laula virttä. Porvari ostaa uuden purren. Porvari ei osta vanhaa purtta. Vanhaa purtta ei ole kaupungissa. Veli ei laita uutta kantta tuopille. Lahtea ei ole koko järvessä.

Fordom fanns i bhn en wacker kyrka. Nu finnes ingen kyrka i bhn. I kyrkan fanns en gammal sköld. Nu finnes ingen sköld i hela bhn. Fordom war bhn stor. Nu är bhn ganska liten. I den stora strömmen finnes ingen fors. I träskén finnas icke hållar. I sjön finnas hållar. Fadren säljer icke färläret åt flockaren. Modren kokar swampar i grytan. Den lilla brodern äter icke den goda swampen. Jag känner icke din swärfader. Du känner icke

min swärmoder. Begge bo i staden. Begge äro gamla. Begge hafwa ett litet hus. Jag sjunger (på) en psalm. Jag sjunger hela psalmen. Jag sjunger icke psalmen. Fadren köper icke den gamla och dåliga farkosten af borgaren. Jag lägger icke det gamla locket på bordet. Jag ser icke stjernan.

56.

En anna veistä sinulle. Kirkossa on suuri kokous. Jänöks hyppii metsässä. En näe kypstä marjaa. Pukki ei puske lapsta. Ilveks juoksee metsässä. Puissa on jälttä. Pikku poika ei ammu jänekstä. Isä ampui ilvekstä silmään. En näe koko kokouksta. Sisar ei vie kantta pois. Isä ei osta huonoa purtta. Emme laula pitkää virttä. Pappi oleskelee suurissa kokouksissa. Vareks istuu katolla. Varekset istuvat riihen katolle. Et ammu vareksta katolta.

J sfogen finnas bär. J sfogen finnas icke bär. Jag ser icke något moget bär i sfogen. Jag äter icke safwa. Jag går icke i stora samlingar. Jag wistas icke i stora samlingar. Jag skjuter icke kråkan bort från ladans taf. Hunden får icke fast haren. Jag sköt i går en hare på skomafarens äng. Du sköt icke någon hare i går. Lon springer till sfogen. Hunden får fast lon. Jag ser icke lon. Det gamla locket är dåligt. Stopet har icke något lock. Fadren har intet fartyg. Wid byns nya kyrka är en stor samling. Det finnes icke något moget bär i hela sfogen.

57.

Pojan nimi on Yrjö. Pikku veljellä ei vielä ole nimeä. Lunta on maassa. Lumi on valkoinen. Piennellä lapsella ei ole tointa. Isällä on toimea. Lapsi ei näe

pientä taimea. Hevoset ovat laitumella. Talon laidun on hyvä. Koko kylässä ei ole hyvää laidunta. Hiiri on pieni eläin. Suuria ja pieniä eläimiä on Suomessa. En tunne kaikkia Suomen eläimiä. Suomea minä hyvin tunnen. Suutarin morsianta en tunne. Räätälin morsian on kaunis. Hänellä ei ole avainta. Koko salissa ei ole istuinta.

Du känner icke mitt namn. Fadrens nya häst har ännu icke något namn. Det lilla barnet rifver (upp) plantan från marken. Jag rifver icke (upp) den lilla plantan från marken. Det finnes ännu icke snö på marken. Den dåliga drängen har ingen omtanke. En god dräng har en god omtanke. Korna gå på betesmarken. Prestgårdens betesmark är dålig. Staden har goda betesmarker. Staden har ingen god betesmark. Brodern har ingen brud. Klofakarens brud är din syster. Brodrens brud får ej skänker af mig. Min bruds böcker äro goda. Jag ser icke det lilla djuret. Smeden gör goda nycklar och lås. Skolnyckeln är fönder. Jag stjelper icke stolen.

58.

Talossa ei ole myllyä. Myllyen katot ovat rikki. Kylässä on myllyjä. Vareksia istuu myllyjen katoilla. Suutari ei lyö isää. Isäen hevoset ovat hyvät. Isää ei ole talossa. Isien lakit ovat uudet. Minä en lyö koira. Koiraen vainu on hyvä. Koiria ei ole talossa. Koirien kopit ovat pienet. Pappilassa ei ole vajaa. Vajaen seinät ovat huonot. Talossa on vajoja. Vajojen katot ovat uudet. En näe kotkaa. Kotkaen siivet ovat suuret. Kotkia lentää ilmassa. Kotkien sulat ovat myös suuret. Vuohi ei puske pukkia. Pukkien sarvet ovat pitkät. Pukkia ei ole niityllä. Pukkien korvat ovat

myös pitkät. En löydä jänestä. Jänesten korvat ovat pitkät. Metsässä on jäneksiä. Jäneksien silmät ovat suuret.

Syftern gifwer bröd åt de fattiga barnens mor. Gosfarnes lärare är sjuk. Mössens öron äro små. Stugornas taf äro gamla. I smedjornas taf är ett hål. De små barnens mor är sjuk. Fadren gifwer bort barnens gamla skor åt den fattiga gummans barn. Gäddornas munnar äro mycket stora. På de stora sjöarnes stränder vexa träd. Björkfarnes löf äro stora. Gårdarnas hus äro röda. Flicornas bläckhorn äro i skolan. Wargarnes hufwuden äro långa. Näfvarnes swansar äro långa. Örnarnes ögon äro goda. Sag hittar icke fåglarnas bon. Du gifwer barnens bröd åt hunden.

59.

Kirkkoin tornit ovat korkeat. Poikain laukuissa on kirjoja. Jokein yli menee siltoja. Siltain yli ajaa ihmisiä. Tupain katoilla istuu lintuja. Pienillä linnunpojilla ei ole höyheniä. Lintuin pesät ovat puissa. Hyviä poikia ei oleskele pahain poikain joukossa. Paha poika meni pois hyvän poikain joukosta. Kyhky ei lennä kotkain joukkoon. Järvein rannat ovat kauniit. Lihavain lehmän maito on hyvä. Laihain lehmän maito on huono. Pöllöin silmät ovat pyöreät. Vaunuin pyörät ovat suuret. Kelloin pyörät ovat pienet.

Sag läser gosfarnes goda böcker. Wagnens hjul äro runda. Gässens fötter äro stora. De stora örnarnes wingar äro långa. Bockarnes horn äro långa. Brödernas böcker äro goda. De gamla gummornas ögon äro dåliga. Trädgårdarnes träd äro höga och wackra. Björkfarnes löf

äro gula. Brunnarnes watten är godt. Skolornas taflor äro stora. Skomafarnes skinn är godt. Fåglarnes bon äro små. Strömmarnes watten rinner. Örrarnes lås äro goda. Läraren håller bläck i gosfarnes bläckhorn.

60.

Isä pyytää **verkolla** kaloja merestä. Sitte hän vie kalat kotia. Kotona hän panee kaikki kalat koppahan. Kopan hän panee kärryille. Äiti panee korvon kärryille. Korvossa on maitoa. Sitte isä valjastaa punaisen hevosen. **Hevosella** hän ajaa kotoa kaupunkihin. Kaupungissa hän myy kalat ja maidon kaupungin porvarille. Porvarilta hän saa rahoja. **Rahoilla** hän ostaa sisarelle hupaisen kuvakirjan. Minulle hän ostaa ongen koukkuja ja ongen siimoja. Sisar ja minä olemme hyvin iloiset. Sitte minä menen metsähän. Metsässä minä haen ongen pahlaimia.

Spöen för jag hem. Refswarne binder jag wid spöen. Sedan fäster jag krofarnes wid refswarne. Från köket tager jag ett gammalt stop. Sedan går jag till åfern. Från åfern söker jag metmaskar. Sedan går jag till stranden och sätter mig i ekstocken. Med stäfwan öser (aja) jag bort wattnet ur ekstocken. Äfwen syster kommer för att meta. Nu äro wi på mete. Wi få fiskar med mete. Fiskarne taga på kroken. Lilla bror är också i ekstocken, men han metar icke. Med den stora kroken fångar jag stora abborrar. Med de små krofarnes få wi små fiskar. Sedan begifwa wi öf hem. Jag vor med årorna. Tullen går sönder. Med knifwen förfärdigar jag en ny tulle. Wi komma till strand. Syster och lilla bror springa i stugan. Jag hemtar met-spöen och fiskarne från ekstocken.

61.

Pieniä lintuja istuu puitten latvoissa. Kurjet eivät istu puiden latvoissa. Kurjen jalat ovat pitkät. Kurjilla on suuria siipiä. Kurjet lentävät siivillä. Särjillä on pieniä eviä. Särjet uivat evillä. Pieni poika sai särjen ongella järvestä. Isä kulkee veneellä kaupunkiin. Minä kuljin eilen vieraasen kylään. Sinä kuljet kylän huonoilla teillä. Pyitteen päät ovat pienet. Metsoa ei ole pyiden joukossa. Imiset tekevät työtä käsillä. Lapsi pyhkii kyynelet pois silmistä. Pyhin lapsen kynelet pois kädellä. Särjen opettajan tolppoa.

Trädens blad äro gula. Fåglarna bhgga bon i trädens toppar. Hjerparnes bon äro icke i trädens toppar. Hjerparnes bon äro på marken. Systeren torkar fadrens bord. Du astorkar tårarne från ögonen. Gosjen slog hunden med handen. Jag söndrade fadrens glas. Du söndrade modrens lampa. De små mörtarne simma i bäcken. Tränorma springa med de långa benen. Bältenas spännen äro wackra. De andra gosfarnes spännen äro också wackra. Drängarne arbeta. Fadren arbetar också. Wi arbetade i går.

62.

Keväällä linnut laittavat pesiä. Kesällä linnunpojat lentävät pesistä. Syksyllä järvet ja joet jäätyvät. Talvella on lunta maassa. Päivällä ihmiset tekevät työtä. Yöllä ihmiset nukkuvat. Aamulla syömme suurusta. Puolipäivällä syömme päivällistä. Illalla syömme illallista. Lapset istuvat pikku pöydässä.

Fåglarne qwittra i träden om wären. Gosfarne bada i hafwet om sommaren. Drängarne tröfka i rian om hö-

sten. Den gamla farmodren går icke ut om wintern. Gos-
 sarne läsa om dagen. Prestens ria brann om natten. Bar-
 nen sofwä om nätterna. Barnen stiga upp om mornarne.
 Sedan sätta de sig till bords och äta frukost. Sedan gå de
 till skolan. Om middagen komma de hem från skolan. Hem-
 ma äta de middag och leka. Om aftonen äta de qwälls-
 ward. Forsen fryser icke om wintern.

63.

Tahdon nouseta' sängystä. En jaksa juoseta'. Et
 taida puida'. Emme huoli syöddä'. Tahdon menenä' kou-
 luun. Pojat tahtovat voimistelelä'. Hyvät lapset eivät
 tahdo riidelelä'. Sisar ei huoli surera. Lapset tahtovat lei-
 kitelelä'. Laiska poika ei tahdo olla koulussa. Veli tah-
 too juoda' tuopista. En taida pääsetä' sinne. Pikku veli
 ei taida uida'.

Sag orkar icke uppstiga ännu. Du slipper icke till sta-
 den. Sag bryr mig icke om att slippa till staden. Barnet
 orkar icke springa till byn. Wi alla kunna simma. Wi öns-
 ska leka. Du orkar icke tröskfa. Sag önskar äta wid bor-
 det. Du önskar dricka ur stopet. Sag bryr mig icke om
 att besöfa staden. Det lilla barnet orkar icke gå hem.

64.

Lapsi ei taida vielä puhua'. Laiskat pojat eivät
 viitsi lukea'. Pienet linnunpojat eivät taida lentää'. Isä
 aikoo lähteä' kaupunkihin. Lintu alkaa viserrellä'.
 Lapsi alkaa itkeä'. Sisar ei taida kutoa'. Sokea mum-
 mu ei taida neuloa'. Koira alkoi haukkua. Isä aikoo
 nukkuu'. Lukkari tahtoi laulaa'. Me aloimme mennä
 ongelle.

Wi änna resa hem. Den lata gossen ids icke gå till skolan. Barnet beghnte skratta. Gossen beghnte sjunga i kammaren. Det lilla barnet kan icke tala ännu. Fadrens nha ria beghnte brinna om natten. De elaka barnen beghnte twista. Sag brhr mig icke om att bo i staden. Du will icke wara här. Sag ämnade klifwa upp i trädet. Du slipper icke upp i trädet.

65.

Isä tahtoo ostaa' naapurin hyvän hevosen. Naapuri ei tahdo myydä' hyvää hevosta. Mutta naapuri tahtoo myydä' lehmän. Isä ei huoli ostaa' lehmää. Isällä on hyviä lehmiä ja suuri härkä. Härkä on hyvin väkevä. Härkä jaksaa vetää suuria kuormia. Hevonen ei jaksaa vetää niin suuria kuormia. Ahkerat pojat tahtovat lukea' läksyt. Laiskat pojat eivät tahdo lukea' läksyjä. Poika ei jaksaa lukea' niin pitkää läksyä.

Syftern kan icke sj en ny mössa åt fadren. Gran- nen will icke köpa fadrens goda häst. Den starke oxen orkar draga det stora lasset. Hästen orkar icke draga det stora lasset. Det lilla barnet brhr sig icke om att dricka swagdricka. Fadren brhr sig icke om att äta frukost. De lata gossarne orka icke läsa den långa lexan. Brodren läser flitigt; han är en flitig gosse, men han orkar icke läsa en så lång lexa.

66.

Eilen satoi. Talvella sataa lunta. Sataako kesälä lunta? Ei, kesällä sataa vettä. Koska järvet jäätyvät? Syksyllä järvet jäätyvät. Taidatko sinä luistella? Taidan. Onko sinulla hyviä luistimia? On. Missä luistimet ovat. Luistimet ovat kamarin kaapissa; onko si-

nulla luistimia? **Ei ole.** Etkö sinä saa ostaa luistimia. **Saan.** Mistä sinä aiot ostaa luistimet; kaupungistako? **kaupungista; eikö** siellä ole hyviä luistimia. **On.**

Jag frågade i går af fadren: när får jag skrinna? Fadren sade: nu kan du icke skrinna, nu bölja alla Finlands fjödar, men om hösten får du skrinna; då tillskynda fjödarne. Då ämnar jag köpa åt dig goda skridskor. Svarifrån? frågade jag, från staden? Ja (niin), från staden, sade fadren. — Kan jag icke skrinna om vintern? — Nej, om vintern snöar det på isarne, då kan man icke skrinna; men då kunna vi åka med släde. — Szwart åka vi då? Då ämnar jag resa till Helsingfors, och då får du äfwen komma till Helsingfors. — Sår jag komma? — Ja.

67.

Ahne' koira.

Koiralla oli suussa lihan-pala. Koira ui kirkkaan joen yli. Vedessä näki hän kuvausa. Hän luuli että se oli toinen koira. Hän tahtoi ottaa lihan toiselta koiralta, mutta samassa hän kadotti oman palansa.

Påfågeln och tranan.

En påfågel och en trana stodo på en äng. Påfågeln utbredde sin vackra och breda stjert. — ”Se huru skön jag är”, sade han, ”och huru du är ful!” — Men tranan sade: ”Se huru stora och goda wingar jag har och huru du är trög och tung.” I det samma höjde sig (nouse) tranan i luften och flög bort från påfågelns åsyn (silmistä).

olla kivistä? Ei ole. Eikä sinä saa ottaa kivistä.
 Osta. Mistä sinä sinä ottaa kivistä? kaupasta? kaupasta; eikä siellä ole hyviä kivistä. —

Jag frågade i går af fadren: när får jag ströva?
 Fadren sade: nu kan du läsa ströva, nu bolla alla ständens
 sidor, men när hösten får du ströva; då blifverja sidorna. —
 Ömmer jag löpa af dig goda skrifter. Ömmerja? —
 Ja jag, från fadren? Ja (säger), från fadren, från fadren. —
 Kan jag läsa ströva om vintern? — Nej, om vintern
 lärar det på hösten, då kan man läsa ströva; men då kommer
 vi till vintern. — Ömmer ja vi då? — Ömmer jag
 resa till Skottland, och då får du ströva omna till Skott-
 lands. — När jag kommer? — Ja.

67.

Ahné koira.

Kotilla oli muutama ihon-pala. Koira ei kirkkaan
 joutu yli. Yönessä näki-hän kuvon. Hän löysi että
 se oli toinen koira. Hän tahtoi ottaa ihon takelta kot-
 ralla, mutta saamassa hän kadotti omat palansa.

Pöytäkirja och trävan.

En pöytäkirja på en träns sida på en dag. Pöytäkirja
 myrötte sin vandra och bröda sista. — "Se huru illa jag
 är", sade han, "och huru du är ill!" — Men tränan sade:
 "Ja huru flera och gods vänner jag har och huru du är
 till och till." I det samma hölde sin (trän) trävan i
 lutan och läste bort från pöytäkirjan alla (sista).